
3 1761 07569008 1

TJEP OG RUDOLF SEVERINSEN

VILHELM BERGSTRØM

TJEP OG RUDOLF SEVERINSEN

FORTÆLLING

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXII

OMSLAGSTEGNING AF MAGNUS BENGTSON

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

I

Der gik en ludende Mand i Mørket frem og tilbage mellem Kajen og Toldbygningen, paa hvis Facade højt oppe den belyste Urskive traadte frem som en Maane. Klokken var tre om Morgenen, det var paa Gryets Tærskel, kolde Vindpust stod stødvis ind fra Havet, i hvis Mørke langt ude to gule Lanterner blinkede langsomt som et Par forvaagede Øjne. I to Timer havde Manden gaaet den samme Strækning; som et Pendul svingede han mellem Kajen og Toldbygningen. Det var lige bestemt to Hundrede Skridt. Nede i Vagten var en søvnig Toldbetjent bleven opmærksom paa denne rutefaste Vandrer. Først lyttede han nysgærrigt, og siden faldt han i Tanker over de slæbende Skridt, der nærmede sig og fjærnede sig og engang imellem blev borte, naar Vanderens Vej gik over de Presenningslæb, der laa ud fra de tildækkede Kork-

stabler. „En Vagabond, der venter paa Færgen,“ mumlede han. „Han er Idiot af Træthed. Lad ham gaa.“ Efter denne orienterende Bemærkning faldt Tolderen i Søvn, men vækkedes en Time senere af et fjærnt taalmodigt Brøl, der meddelte, at Færgen stod Fjorden ind.

Færgens hæse Bas øvede forskellige Virkninger: Tolderen knappede sin Jakke og forlod det lune Skur, Vagabonden endte sin Vandring ved en Fortøjningspille, paa hvilken han satte sig pludselig overvældet af en Dødsens Ro; og en anden Vagabond, der havde sovet i en Jærnbanevogn paa Skinnerne langs Kajen, steg forsigtigt ned, idet han gabede med en Lyd, der forstærket af den tomme Kreaturvogn, lød som det forsinkede Ekko af Færgens Brøl; han gik en Tur langs Bolværket og identificerede ved første Øjekast Manden paa Fortøjningspillen som Kollega.

„Skal du med over til Sjælland,“ spurgte han og standsede.

Manden paa Fortøjningspillen rejste hastigt Hovedet. Under den opsmøgede Krave skimtedes en hvid Flip.

„Jeg vil lade dig vide,“ fortsatte Manden fra Jærnbanevognen, „at jeg er først her paa Pladsen.

Naar Færgen lægger til, gaar du ikke over Landgangsbroen, før jeg har præsenteret mig for Kaptejnen. Det gaar efter Tur, at du ved det.“

„Jeg har ikke haft Bud efter dig,“ svarede Manden paa Fortøjningspillen trevent. „Jeg gaar som det passer mig.“

Manden fra Jærnbanevognen var lille og vims og havde en ætsende Stemme. Da han fik Øje paa Modpartens hvide Flip, mente han som Mand af Faget og paa dette øde Sted nemt at kunne dupere ham, hvilket altsaa ikke lykkedes. Med en Følelse af Angrebets totale Spild trak han sig bort fra Fortøjningspillen. Men lidt efter kom han igen og sagde kammeratlig:

„Jeg foreslaar, at vi gaar til Kaptejnen sammen. Det er en flink Mand, som flere Gange har givet mig fri Overfart. Jeg tror nok, at du staar dig ved at lade mig ordne Sagen. Vil du ikke have en Snaps, værsgo.“

De drak Forlig.

„Hvad er du ellers?“ spurgte Manden paa Fortøjningspillen opstrammet.

„Ja, hvad er jeg. Jeg er først og fremmest Tjep. Hvad der angaar min Bestilling, saa har den lige saa mange og hadefulde Navne som Fandens Mælkebøt-

ten, den har jeg nemlig rundt om i Landet hørt kaldt Rakurt og Fnatblomst og i den Dur. Min Fader var lige som jeg, vi har begge to ført Tilsyn med denne lille fladmavede Blikdunk. Den skal altid være fuld, jeg lige saadan. Saa er det dig."

Rudolf havde ikke saa vid Udsigt over sit Liv som Tjep. Han gav blot et Aftræk af den sidste Maaneds Hændelser tilbedste, og det var tyktflydende af Fakta. Han havde været Formand paa et Lager, men havde paa Grund af noget Kvindfolkevrøvl mistet Pladsen. I et Øjebliks trykket Stemning havde han indladt sig med et Fæstekontor, og derfra havde man uden Hensyn til hans Kvalifikationer sendt ham paa Landet for at røgte Kreaturer. Det var en Herregaard, og der var fuldt op af Piger, men han holdt alligevel ikke ud mere end en Uge. For to Dage siden havde han taget sit gode Tøj, det vil sige, det var nu mere en Talemaade, for det gode Tøj „stod" jo inde i Hovedstaden, men lige meget han var altsaa gaaet sin Vej. Og nu sad han altsaa her i Havnen efter at have gaaet tolv Mil.

„Du er af mine Folk," sagde Tjep velvilligt. „Til Helvede med det hele!"

„Det har jeg ikke noget imod," svarede Rudolf, „bare jeg ikke var saa sulten."

„Vent til vi kommer ombord, saa skal jeg nok skaffe Mad, dejlig lækker Mad. Hvad tror du man har en Hovmester til.“

Mens de sad og snakkede, kom Færgens gule Toplanterne tilsyne og gled gennem Mørket som en Vandrestjærne, hvis Kurs hvert Øjeblik foruroligedes af krydsende Tiltræknings- og Frastødningskræfter. En af de blinkende Lanterner ved Indløbet slukkedes og tændtes igen med et uregelmenteret langt Mellemrum. Et Øjeblik efter laa Færgen buldrende med sine bakkende Hjul ved Bolværket foran de to Kumpaner. En Trosse blev hevet i Land, og Tjep skyndte sig at gribe den og slaa den en tre fire Gange om Fortøjningspillens haarde Hals. Da Færgen var vel fortøjet, gik han ombord fulgt i Hælene af Rudolf.

I Styrbordsgangen, der var svagt oplyst af en eneste Glødelampe, kom Kaptejnen imod dem. Han kom lige fra Kommandobroen og var søvnig og træt, han saa dem ikke. Idet han aabnede Døren til sin Kahyt, traadte Tjep frem for ham og sagde, at det var to rejsende Svende, om de ikke kunde komme over Vandet. Kaptejnen pustede Tjep i Ansigtet af hele sit stærke Legemes besværende Kraft og bad ham gaa Pokker i Vold til Styrmanden.

De gik til Styrmanden.

„Vi *har* faaet Lov,“ forsikrede Tjep.

Styrmanden svor og lynede og bad dem bide sig i Karnapperne paa hans store Taa. Skuden var saa bandte han ikke noget Salatfad. Men han havde før haft med saadant et Par dvaske Lasaroner at gøre, de skulde nok faa halet Indvoldene et Par Tommer op. Han var i det hele taget saa barsk, som en Sømand kan være, der altid har slidt for sin Hyre og aldrig har skyldt nogen noget. Rudolf gjorde sig saa ubetydelig som mulig, men Tjep stod med et bifaldende Grin over Ansigtet.

„Naar det nu bliver Dag,“ sluttede Styrmanden, „skal jeg nok sætte Skik paa Jer. Lad mig se, I kunde jo saa passende faa Lov at rense Bundtanken, det er saadant et rart beskidt Arbejde. Jeg skal tænke over det, mens jeg blunder. Skrub saa af.“

„Flink Fyr,“ sagde Tjep anerkendende, da Styrmanden forsvandt i sit Kammer. „Og sikken en Klo han maa kunde lange ud, naar det skal være.“

De to Timer, det varede inden Styrmanden tørnede ud, benyttede de til at sove eller til at gøre Forsøg paa det. Mens Tjep med sit hurtige praktiske Blik udsøgte sig et lunt Hul, hvori der fandtes en elastisk Sammenstuvning af Klapstole til Dæksbrug,

smed Rudolf sig pladask ned det første det bedste Sted, hvilket vil sige paa Bænken i Bagbordsgangen. Men den Slags sjælelig Dødhed betaler sig aldrig, han fik ikke Søvn i Øjnene og maatte endda døje den Kval, som det var, at høre Tjep snorke som en Fløjtekeddel paa Kogepunktet. Vel blev hans Ryg gennembagt af en liflig Varme fra Skottet, som laa ind mod Maskinrummet, men hvad kunde det nytte, naar han fik ligesom et Isomslag forpaa af den susende Træk gennem Gangen. Ogsaa af en anden Grund var Sovestedet uheldigt valgt, idet han laa udsat for Beskuelse, og Søfolk har nu engang ikke noget ømt Blik tilovers for den Slags afvæbnede Mandfolk. Tjep havde anderledes forstaaet Situationen, men han blev ogsaa ledet af et medfødt Snylterinstinkt.

I sin overtrætte Tilstand følte Rudolf det, som om alle Cellerne i ham fik selvstændigt Sanseliv, og han strakte sig over et umaadeligt Omraade, han var som et kæmpemæssigt Geledyr, der laa og vuggede og fimrede i Vandskorpen. Langt borte hørte han det taktfaste Bulder af Skridt, der nærmede sig. Det Slag, han fik paa Skuldrene, følte han som et dødeligt Angreb, han skrumpede sammen af Skræk, for over Ende og var klar. Der stod Styrmanden

sammen med et gammelt indfaldent Fugleskræmsel paa bare Ben.

„Hvor er den lille Gorilla henne?“ spurgte Styrmanden. „I skal gaa med Tømmermanden her og faa udleveret Malergrejer. Derefter kommer I op til mig paa Broen.“

Det var ikke saa lige en Sag at faa Tjep kaldt paa Benene, Rudolf forsøgte sig og Tømmermanden, men om saa en Sirenes brølende Gab var bleven rettet ind mod Tjeps Hul, skulde det sikkert ikke have rørt ham.

„Kan han faa lettet sig,“ skreg Styrmanden ude af sig selv af Harme.

I det samme klagede og sukkede Klapstolene, og Tjep kom krybende. Han var i den Grad ydmyg og sammengroet, at Styrmanden uvilkaarlig indstillede ham til Benaadning. Tjep havde truffet en Overmand. Han var som Voks, der smelter for Varmen, og i et Nu er støbt i en tjenlig Form. Med en Gelassenhed, som forundrede Rudolf, gav Tjep sig til at stryge den Bagbords Hjulkasse, som var bleven ham tildelt. Man skulde tro, at han alle sine Dage havde været Maler, og at han arbejdede paa Akkord. Penselen holdt han mellem de rigtige Fingre, og der var Virtuositet i hans Bevægelser. Der

var altsaa intet i Vejen for, at han kunde arbejde, naar det skulde være. Hvad Rudolf angik, tilegnede han sig sit nye Arbejdsfelt ved at abe efter Tjep. Men han kunde langt fra hamle op med Tjep i Hurtighed. Mens Rudolf sad midt i det, var Tjep færdig og kom hen til ham med Hænderne i Lommen og saa til.

„Skal du lave til til Kongebesøg?“ spurgte Tjep haanligt. „Paa den Maade bliver du aldrig færdig. Man kan godt faa det til at se pænt ud uden at slide paa Neglene. Hvis du gaar hen og ser paa mit, saa vil du sige, at det ser lige saa jævnt glinsende ud som et Fluepapir. Undersøger du det derimod nøjere, vil du finde flere „Helligdage“. En nem let Haand, man faar nemlig lige meget for det.“

Denne sidste Leveregel var ikke helt skudfast. Da Styrmanden kom for at tilse Arbejdet, blev Tjep rost, men Rudolf skældt ud, fordi han ikke var naaet videre. Rudolf blev tvær af Forurettelse, men kunde jo ikke uden at bryde Kammeratskabet røbe Sammenhænget, skønt han blussede af Vrede mod Tjep, der lumskelig tillod sig at brillere, det var da for Pokker heller ikke Kammeratskab. Men i Løbet af Dagen fik Rudolf Revanche. Med hæderlig Ihærdighed arbejdede han sig gennem det ham tildelte

Omraade, mens Tjep, der forlængst var ked af at lege med Penslen, skulkede og blev skældt ud, han strøg kun nu og da et langsomt Kunststrøg og stod forresten og saa paa de fede Farvestriber, der glinsede i Solen som Guldsmedevinger. Siden hen, da han malede udenbords og ikke saa nemt kunde kontrolleres, bestilte han slet intet. Han sad bare og stirrede ned i det grønne Havnevand, der strømmede forbi for udadgaaende. Naar en Vandmand hugget til Plukfisk af Aarer og Skrueblade flød forbi, søgte han at ramme den hvide Blegn dernede med en Spytteklat. Den ene Vandmand efter den anden gled forbi og tog et Stykke Tid med sig. Hen paa Eftermiddagen fik de Orlov og gik i Land.

„Jeg har været i Lag med Postmesteren,“ sagde Tjep, „og han gav mig sgu en Krone. Nu gaar vi hen i Herberget og slaar den i Stykker.“

Herbergets Spisesal var en aflang mørk Hule besat med en udsøgt Samling Svampe, røde Fluesvampe og sortblaa Blækhatte. En stram vegetativ Lugt fyldte Lokalet.

„Gaa uden for og tag din Flip af,“ hviskede Tjep, „man glor paa os.“

Rudolf gjorde, som Tjep sagde. Først tænkte han paa at stikke Flippen i Lommen, men den var meget

snavset, og han kylede den ned gennem et aabent Kældervindue. Bag efter kom han til at tænke paa, at det alligevel var forkert gjort, det var jo den eneste, han havde, og den kunde jo da vaskes. Han satte egentlig stor Pris paa den Flip. Men der var intet at gøre, nu stod han der med den bare Hals. Og Tjep ventede. Tjep vilde traktere.

Da Ru og Tjep kom ombord, hvislede Dampen spænstig i Rørene rundt om. Lugerne var skalkede, og der var ikke andre paa Dækket end Styrmanden, som gik frem og tilbage med sejlklar Uro over sig. „Kom her,“ sagde han og entrede op paa øverste Dæk. Færgen havde Slagside og skulde afballanceres, hvilket skete ved Hjælp af Lodder som paa en Detailhandlervægt. Det gjaldt blot om at fordele de vældige Lodder, der var opstablede paa Hjulkasserne, efter det rette Forhold. Styrmanden havde gemt dette lille Herkulesarbejde til de Herrer gratis Rejsende. Da han havde givet dem Instruks, gik han sin Vej. Mens Tjep stod og betragtede de store firkantede Klosser, i hvilke der var en Fordybning med en tynd Tværpind over, som rigtig kunde skære i Næverne, tog Ru straks fat paa det uundgaaelige Arbejde. I Betragtning af det store Antal Lodder, som skulde transporteres, gik Ru forsigtigt

tilværks og sparede paa Kræfterne, han anvendte begge Hænder og tillige skiftevis højre og venstre Knæ og haltede saaledes langsomt tværs over Dækket til den anden Hjulkasse. For Skams Skyld fingrede Tjep ved et af Lodderne, men betænkte sig. Han skulde afsides, sagde han og gik. Da han efter lange Tiders Forløb kom tilbage, sad Ru sammensunken paa den Stabel Blokke, han havde transporteret, og saa ud, som om han havde forløftet sig. I Begyndelsen havde han ikke taget det saa nøje, om Tjep deltog eller ej; desuden burde det erindres, at Tjep nylig havde spenderet paa ham; men efterhaanden, som Trætheden meldte sig, blev han sur, bitter, rasende. Han talte Blokkene, transporterede Halvdelen og indstillede derpaa Arbejdet. Nu kunde det imidlertid tænkes, at Tjep havde gemt sig i Lasten og uden videre lagt sig til at sove. Ru tiltroede ham al Slubbertagtighed. Styrmanden, som var uinteresseret i, hvem der gjorde Arbejdet, kunde komme hvert Øjeblik, og da var det Ru som nærværende, der kom til at undgælde. Der var nok ikke andet for, end at han tog det hele paa sin Samvittighed. Da Arbejdet var fuldført, havde han mistet al Vrede mod Tjep. Men der var gaaet ligesom andet i Løbet. Det, der paatrængte sig hans Opmærksomhed og

satte ham i en vis stille Forundring, var, at han følte sig forunderlig mæt. Tjep stod og logrede foran ham med det lækreste Smørrebrød i et Stykke Papir, Halvdelen af den gavmilde Postmesters Aftensmad, men Ru kunde ryste paa Hovedet af det uden at føle afmægtige Kvaler. Det hele var ham ligegyldigt.

„Ja, ja,“ sagde Tjep, „saa spiser jeg det. Du ser forresten ogsaa mere ud til at kunne trænge til Hvile. Jeg vil overlade dig mit Hul med Klapstolene, der ligger man godt!

Ru rokkede taknemlig med Hovedet. Det var som Tjep ejede, det han rørte ved og kunde skænke Retten bort efter sit Lune.

Tjep var Mesteren.

II

Det begyndte at mørke, da Ru og Tjep naaede Rytterbakken. Bakken lignede en Nakke med Vejen som en hvid Skilning opover. Ru, hvis Vabler under Fodfladerne fremtvang forvredne Benstillinger, var dødstræt, han vaklede afsted som en fuld Mand i Zigzag mellem de to Rækker unge bærfyldte Rønnebærtræer, som kantede Vejen. Selv Tjep, hvis Fødder var af Flint, krøb tavs og udtæret afsted langs Grøftekanten. Begge havde en uudtalt Lyst til at smide sig i Grøften og bivuakere for Natten, men Erfaringen fraraadte dem at søge den Slags Førstehaands Natteleje saa sent paa Aaret; det var sidst i September. For fem Minutter siden havde de nede i Lavningen passeret et Hus, men dets Ruder var sorte, og der kom ikke en levende Lyd fra det, det Hus havde ikke voldt dem et Øjebliks tvivlraadig Standsning. Nej, omme paa den anden Side Bakken

laa sikkert en af de smaa hyggelige Gaarde, som de yndede. Bag dem laa Lavningen med sit Bundfald af Mørke, foran dem over Bakkens Isse laa den vestlige Himmel med et forhaabningsfuldt matrødt Skær. Fod for Fod gik det opad, de stredes med Bakken, som stod og gjorde sig tung.

Deres sikre Forventning om at finde Hus paa den anden Side Bakken blev skuffet. Tæt ved Bakkens Fod begyndte en Naaleskov, som slugte Vejen og strakte sig saa langt, man kunde se. Ru rutschede et Stykke ned ad Vejen og smed sig paa Grøftekanten. Nu vilde han ikke mere. Og han holdt Blikket svævende over Granskoven og saa ikke paa Tjep for ikke at lade sig paavirke. Paa Forhaand vidste han, at Tjep ikke vilde lade sig standse. Der havde hele Dagen hersket et tavst, tilsyneladende rodløst Fjendskab imellem dem.

Efter at Tjep med et Blik havde omfattet Naaleskoven, satte han sig langsomt i Bevægelse. Et Stykke fremme vendte han sig om og raabte et hæst: Kom. Saa gik han videre. I Renden mellem Skoven og Bakken løb Ekkoet bort, og da den sidste Lyd sugedes ind i Granskovens Mørke, spurgte Ru angstfuld sig selv: Hvad nu? Fortsætte paa egen Haand ud ad den evige Landevej, ligge alene om Natten og

lytte til Vindens Sang i Straa og Løv, tænke de gamle Tanker om igen, angre. Nej, nej, han maatte indhente Tjep, forlige sig med ham, underkaste sig ham. Tjep var den Ild, ved hvilken han kunde varme sin forkomne Sjæl.

Saa snart Tjep hørte Skridt bag sig, satte han Farten op, og Ru luskede efter ham som en Hund efter sin Herre. Og nu gik det gennem Skummelhed og Tavshed i lange Tider. Af og til, naar en milelang Grøft gennem Skoven skar Vejen, hylledes de i en Sky af varm stærk Luft. Det var som et Aandedrag fra et sovende Dyrs halvaabne Kæber.. Det var som Bud fra en hemmelig Verden. Derinde mellem Granerne, som stod og ludede over kvalte Solstraaler, laa skjulte Myretuer, i hvilke der hviskedes paa Følehornenes blide Sprog.

Natten kom, og Stjærnerne sprang frem paa det smalle Himmelbaand mellem Grantoppene. Og stadig holdt de to Vagabonder sig paa Benene. Tjep tre Skridt foran Ru. I et Anfald af taaget primitiv Ondskab slæbte han Ru efter sig, inderst inde havde han den største Lyst til at tage Ru til Naade igen, sætte sig med ham i Grøften, drikke en Taar med ham, sludre lidt og endelig sove Ryg mod Ryg med ham, men han magtede det ikke, han var ikke

Herre over sig selv. Og Ru følte ikke Trang til at afballancere Forholdet mellem dem, han var udslukt af Træthed. Han fulgte Tjep trods alle Lidelser, som Israels Folk fulgte Skystøtten.

Skoven syntes aldrig at faa Ende, det var som om de havde gaaet der hele deres Liv. Den blaa Himmelstrimmel, der havde været saa skønt besat med Stjærner, var forsvundet bag et tungt Skymørke. Nu borede de sig som Midder gennem et stofagtigt Mørke. Paa en Gang blev Luften fersk uden Granduft, de var ude af Skoven. Tjep saa sig om, men der var ikke det mindste Naaleprik af Lys noget Steds. Stilheden var saa fin, saa fin, man vilde paa lang Afstand kunde høre en Hund loppe sig i sit Hus. Egentlig kunde de lige saa godt først som sidst smide sig i Grøften, Natten var netop mærkværdigvis til det; saa underlig lun. Men Beslutningen om at sove i Hus nagede Tjep. Desuden — hvad var det for en Maner, at kunne stikke Hovedet ud af en Skov uden at faa en frisk Luftning i Ansigtet. Paa en Gang stod det Tjep klart, at et Uvejr havde ligget og suget sig stærkt siden i Morges. Snart vilde det bryde løs, han havde jo helt Aandenød.

Over en Bakke kom de ned i en Lavning, hvis

tætte Luft, der var mættet med Høduft, gennemisnedes af Tusinde skærende Græshoppehvin. De smaa Musikanter sad rundt om i Græsset og dyrkede Uvejrets ondt stirrende Aand med vilde bønlige Buestrøg. Man kunde høre, hvor de anstrængte sig og gned til. Men nede fra Lavningens Bund kom et mat gult Lysstrejf. Og af Mørket steg et tyndt Lys, et spinkelt Haab. Da var det Tjep satte i Løb og efterlod Ru alene paa Landevejen med en ængstende Følelse af Fattigdom. Vilde mon Tjep kun sørge for sin egen Indkvartering. Løb han mon i Forvejen for at tage Patent paa Gaarden? Ru standsede afmægtig paa Landevejen ud for Gaardspladsen, han turde ikke gaa Tjep i Bedene. Inde fra Stuen hørtes Tjeps Stemme, der lød ildsindet galende. Nu stod han godt fremme i Lyset og lod sin skumle Person virke paa Bonden som en fortrolig Meddelelse om, at Gaarden laa afsides. Da Tjep tav, skramlede et Par Træsko, og et Øjeblik efter kom Bonden ud med en Lygte i Haanden fulgt af Tjep. De gik tværs over Gaardspladsen henimod Kostalden. Ru saa efter dem med et trælsk Blik. Et Øjeblik bildte han sig ind, at Tjep standsede ved Pumpen og slog et Par Slag med Stangen op og ned, ja det kunde næsten se ud, som om han vinkede til nogen, ja som

om han vinkede til Ru om at komme, men det var naturligvis Synsbedrag, og Ru blev staaende. Det gøs i ham af Fordømmelse, da Bonden og Tjep forsvandt i den lune Stald. Han saa med sine tomme sugende Øjne paa Lygten, som Bonden havde stillet fra sig paa Jorden foran Staldaabningens Svælg. Hvor den lyste! Hans Sjæls tankeløse Nat lagde sig som en uhyre Sfære omkring den lille lysende Kærne. Han tog et tøvende søvngængeragtigt Skridt, et til, kom i Drift, faldt ind imod Lyset. Rundt om i det tykke Mørke var der Væsner, der var stedt ligesom ham. Underlige rædde Dyr med Edderkoppeben og tusindcellede Kugleøjne glemte, hvad de havde for, og fløj mod Lyset. En fandt gennem et Hul i Glasset og kom ind til selve Lyskilden. Lidt efter sad den og gned de lange Ben imod den forbrændte Bagkrop, mens Øjnene trillede den ud af Hovedet som to Draaber sort Fortvivlelse.

Et Sted ude i den sorte Nat løstes pludselig en Kraft, der skød Ru frem og kastede ham fra sig i en dyb Halmdynge. Da Ru saligt trak Benene op under sig, kom han i et lyst Nu til Bevidstheden og og fik netop tænkt, at det var Tjep, der havde givet ham det naadige Skub, før han faldt hen. En Time senere rørte han paa sig og var vaagen. Han havde

ikke sovet, syntes han, Kostalden havde hele Tiden eksisteret omkring ham, Indtrykkene var bare gaaet igennem ham som Lys gennem Glas. Han kastede sig om paa den anden Side og kom derved til at støde til Tjep, saa han vaagnede. Brødebevidst stivnede Ru, og et Øjeblik laa de begge og stirrede ensomt ud for sig. Saa sagde Tjep lavt og vennesælt: „Skal vi tage et Hyl?“ „Aa ja,“ stønnede Ru undselig. Venskabet flammede op, alle onde Magter flyede, de tog til sig af Flasken, og Ru hikkede af Lykke. Han følte sig atter som Menneske.

Brændevinen gjorde omsider Kaal paa Ru, hvis Modstandskraft var meget forringet af en Uges uvante Strabadser. Han faldt i Søvn og drømte voldsomme Ting. Han vaagnede i Sved.

Denne Nat var saa trist og saa bundløs som ingen anden. Eftertænksomheden klædt i lange præstelige Klæder messede for ham. Han var den største Synder paa Jorden, ti han havde syndet mod sig selv. Til Straf skulde han atter i Morgen vandre ud ad Landevejen og samle alle de tunge Sten, som var i Folks Blik, og bære dem med sig. Tankerne, som Tjep havde løst af sin Vredes Lænker, havde mange Smuthuller i Fortiden og løb frem og tilbage som ængstelige Mus og skød mærkelige Genveje. Halmen

raslede under Ru med en særdeles velbekendt Lyd. Aa, han var jo Kong Erik Glipping, der laa og ventede paa Morderen Marsk Stig, ham den tynde Fredrik, der var saa skeløjet, at det var umuligt at vide, om man var opdaget i Halmen eller ej, før han styrtede sig løs paa en. Ja, Fredrik var nu en fornem Kontorist med baade Samvittigheden og det Ydre i den bedste Orden. Men det Skarpsyn, der havde tilladt ham straks at finde Ru i en stor Halmdynge, havde han mistet gennem Aarene. I hvert Tilfælde havde han ikke for nogle Maaneder siden kunnet finde Ru under Fornedrelsens Mærker, skønt han strøg tæt forbi. Men naturligvis han var jo ogsaa skeløjet. Ru fyldtes af et brusket kraftløst Had.

Ude paa Vejen skramlede en Vogn forbi paa Resterne af den Fart, som Bakken bagved havde givet. Over Kostaldens lave hvidtede Bjælkeloft drejede et Lysstrejf fra Vognlygterne. Ru kom til at tænke paa Fyrene derude i de sorte Nætter, hvis hvide Vingespidser havde suset om hans Ører, naar han stod lænet til Rælingen og tænkte. Ak, denne længselsfulde Uro, som altid havde drevet ham! Rorkæderne raslede, og gennem den lette Taage hørtes der fjærne Sirenebrøl. Naa ja, det var jo Køerne, der

raslede med Lænkerne og brølede mod Morgenstunden.

En Pige skyndte sig sky forbi det Sted, hvor Vagabonderne laa. Ru lettede forsigtigt Hovedet og saa efter hende, men hun forsvandt i Mørket under Gluggen, gennem hvilken den graa Morgen saa med et dvask Blik. Tjeps raa Snorken havde rimeligvis skræmmet hende. Ru saa uvilligt paa Tjeps opdunstede Ansigt, der luede som en Brand midt i Halmdyngen. Den Stilhed, bag hvilken den unge Pige havde garderet sig, søgte Ru af yderste Evne at lade hende beholde. Naar blot et Straa raslede under ham, jog der en knivskarp Bebrejdelse igennem ham. Aa, hun kunde være saa sikker for ham, saa sikker. Han var ikke af den Slags, ikke mere. Lidt efter gled der et Udtryk af Velbehag over hans Ansigt. Pigen havde fattet Mod, hun var begyndt at malke.

Længe efter at Pigen var gaaet i en lang Bue uden om Halmdyngen, vaagnede Tjep med god Samvittighed og lynende sulten. „Jeg skaffer Morgenmad,“ sagde han og sprang op som en spændt Fjeder. Tjep var en sikker Fægter, men den Klemsel, han i Aftes havde bibragt Bonden, var aabenbart ikke glemt, Bonden var fuldstændig ufremkomme-

lig. „Skal vi oplyse Bonden om hans Fejltagelse vedrørende vore Personer,“ sagde Ru og strøg usikkert spøgefuldt Tommelfingeren ned ad Ærmet, som om han rev en Tændstik af. Tjep besaa ham med bidende undervurderende Øjne og mumlede noget om Idiot. Med en vissen Mine gav Ru sig til at pille Avner af Tøjet. Det var et langsommeligt Stykke Arbejde, de sad boret ind som en Pileregn og maatte tages ud en for en. Men Ru vilde ikke give sig Tid, til de faldt af under Marschen, han tænkte paa den unge Pige med Mælkespanden.

Da de to Kumpaner trissede af, var der ikke et Menneske, der viste sig. Ru, hvis Legeme var fuld af Ømhed, anstrængte sig for at gaa saa lidt ynkeligt som muligt, hvilket fik en egen kilden Latter til at ulme. Flere Gange vendte han sig om og saa langt, og Tjep spurgte ondskabsfuldt, om han kiggede efter Frokosten, om han saa Røgen. Udenfor laa Landevejen og førte til begge Sider. I og for sig ligegyldigt om de gik frem eller tilbage. Dog for en Afvekslings Skyld frem. Over de lave fugtige Jorde rundtom stod en fed hvid Damp. Pludselig skød en græssende Hest frem af Taagen og forsvandt igen eller blev staaende underlig uvirkelig.

Det blev til Solskin den Dag, og Heldet var over

dem. I en Gaard fik de alt det, de orkede at æde, dertil en Snaps og megen Morskab nok til at korte en hel Mil. Tjep havde været kostelig, som han sad der ved Bordet og i dybeste Andægtighed paahørte Bordbønnen, der endte med en ekstra Paamindelse til Gud om at opbløde alle haarde Hjærter, specielt Rus og Tjeps. Ru lo, saa han ømmede sig ved det, Tjep selv deltog med en kort skrattende Latter. Dette Perlehumør varede ved hele Dagen. Ru følte sig som den fri Fugl, Fortid og Fremtid laa i Dvale. kun Nuets Guldglans var i hans Sind. I en løftet Besidderstemning saa han ud over Landet. Der laa spredt disse løvgemte Gaarde, smaa Begærligheds-centre, der krævede til sig af Jord og gnieragtigt holdt paa den, de havde, med lange Digers Fang-arme. Smaalighed, Smaalighed. For Ru fandtes ikke det bitre mit og dit, han kendte hverken Diger nær eller fjærn. Egentlig eksisterede han slet ikke. Han var blot en Solflæk i Naturen. Han lyste ligeligt over Nytteplanter og Ukrudt. Fandens Mælkebøtten, Rakurten, Blomsten med de mange hadske Navne, Skønhedens uægte Søn, var ham lige saa kær som alt andet i denne Verden. Ved Indgangen til en Landsby svingede han med Hatten til en fyldig Ungmø, der gik i en Have under gamle krogede

Æbletræer og samlede nedfaldne sure Æbler op til Svinene. Et af dem forærede hun ham, saa at der kom en Bule i hans Pande. Han fik knap Lov til at takke hende med sin henrykte Latter, før hun var forsvundet. Han gjorde ikke Lykke, men aa han var saa lykkelig.

Hen paa Eftermiddagen fandt han tilbage til sig selv og blev tavs og sluttet. Han udskilte sig af Naturen. Enkelthederne sprang ud af den store Helhed og blev det væsentlige. Han var træt af at leve paa Tjep, og selv havde han intet. Den bitre Tomhed nidstirrede ham. Pludselig spurgte han Tjep i en vranten Tone, hvorfor de saaledes skulde løbe Benene itu under sig.

„Hvorfor tager vi en eller to Gaarde om Dagen og gaar Resten af Hundrede forbi. Var der ikke mere System i at begynde med en Gaard og saa hjemsøge hver eneste en. Det er jo ligegyldigt, hvor vi kreperer.“

„Vrøvl,“ bed Tjep. „For det første kan man ikke opholde sig paa Landet hele Aaret rundt, for det andet har jeg ikke Lyst til det, for det tredje .... for det tredje skal man ikke liste afsted som en Lus paa en Tjærespaan. Det var en slem Fornøjelse. Nej man skal se en Masse og gaa sig træt, ellers

er der ikke noget ved det hele. Saadan ser jeg paa det."

„Du skulde tage en Smule Hensyn til mine daarlige Ben," pylrede Ru.

„Haa, de skal sgu vendes til."

Pludselig blev Tjep ildrød i Hovedet. En Storm af Forbitrelse rejste sig i hans Sind og for ud.

„Du er den mest besværlige Kammerat, jeg har slaaet mig sammen med. Du har bare været som en Klods om Benet paa mig ja. Det er mig, der har maattet skaffe Mad, og mig, der har maattet skaffe Husly, og mig, der har maattet det hele. Det eneste, du har bidraget med, er Klagehyl. Jeg kan ikke gøre for, at du har været en guldforgyldt Lænkehund paa et eller andet Biografteater og har staaet og bjæffet ud mod Folk og bedaaret Smaapigerne med et flot Skæg. Det er selvfølgelig noget andet end det her, men hvad rager det mig. Jeg har skaffet dig Næring, da du gik og var ved at sulte ihjæl og i den Dur. Og saa synes jeg, at din Misfornøjelse er nærmest som en Fornærmelse."

Herefter var der en uoverstigelig Kløft imellem dem. Hver gik og saa frem for sig og oplevede sit. Egnen, i hvilken de befandt sig, var flad, skovløs og bestrøget af en kold Vind, der var anderledes

raa og stridbar end de havde mødt den det Efteraar. Lidt efter saa de fra en ringe Bakkeknold langt ude Havet. Det var bare en dybblaa Stribe mod en brun Stribe af Siv. Tjep saa sig om med vaagnende Genkendelse i Blikket. Ja ja, denne lavtliggende, grøfteskaarne Egn forstod han sig paa. Hvad han havde gaaet efter hele Somren laa nu der fremme. Han var lige ved at glemme, hvad han skyldte Ru af Vrede, og henvendte sig til ham med en glad Bemærkning, men han tog sig i det. Ru var, som han gik der knækket med hængende Underlæbe ikke en ondsindet Bemærkning værd end sige en glad.

I Mørkningen fik de en halv Mils Vej fremme Øje paa Hovedstaden, der laa som en graa Klump med en Procession af Lys foran. Det var et Syn, der bragte Sindene i Bevægelse. Endelig var de ved Udgangs- og Endepunktet. Paa Ru øvede Synet af Byen en mærkelig Indflydelse. Øjnene, som han havde slæbt i Støvet, til de blev runde og udtryksløse, saa frem og fik Liv. Den Magt, der udstraalede fra Tjep, blev mindre og mindre følelig. Ru blev ikke mere slæbt afsted, han gik selv. Men der var ikke Overmod i hans Sind, kun Befrielse.

For første Gang paa Turen hændte det, at Ru kom et Par Skridt foran Tjep. Der var ikke noget

Slags Førerskab i hans Holdning, han var bare saa helt sig selv og storkede ud med sine lange Ben. Tjep gloede forundret paa sin Kammerat, og det forargede ham at se den pludselige Rejsning i hans Væsen. Han skyndte sig frem i Linje med Ru.

„Du er ellers en spøg Fyr,“ sagde han giftigt.

Ru lod som ingenting, men Øjnene blev urolige. Han samlede i Hast Indtryk fra alle Sider for at gøre sig uimodtagelig. Se, Himlen var delt midt over af en tung violet Sky, som hvilede med hele sin Vægt paa Byen. Til venstre laa en Samling Kolonihaver med sine Pindeværkshuse som en Miniaturforstad, den laa der saa forladt under Aftenhimlen, nedgravet i Mørke med kun Flagstængerne og Tagpapstagene stikkende frem. Til venstre laa en Mark med nykørt Fyld, der laa hen i Tuer, i hvilke hvide Porcellænsskaar lyste. Da der ikke var mere at se, føjede han sig instinktmæssig efter Tjep og tog korte Skridt. Saa blev det ikke til videre med Fjendtlighederne den Gang. Begge gav sig efterhaanden hen i en Hjemfølelse, der var fuld af højspændt Forventning. Byen, efter hvilken deres Væsen nu engang var tilpasset, var Hjemmet, der var dem kært, selv om de kun havde Ret til de usleste Kroge. Det klang sødt i deres Øren, da de paa den øde Vej

ind til Byen med et hørte Gangflisernes ringlende Sang under Fodskiftet. Det betog at se Lygterne marschere ud af Byen med Ild under Hætten. Det var yderst højtideligt at se en Sporvogn bryde ud af Byens Porer som en Ildmidde.

Inde i Byen ventede dem en Skuffelse. Aabne og tillidsfulde kom de i deres vejrhærgede Tøj. Men det var Søndag. Folk gik og havde god Tid og besaa hverandre og vragede med Øjnene. Ak, ak, helt ude i Forstaden mødte de unge Mennesker med Gamacher om Benene, ak saa sirlige Elefantpoter. Byen var ikke til at faa i Tale, saa lukket og fornem var den. De var vragede, saa snart Gaderne lukkede sig om dem. Rent undtagelsesvis mødte de Folk af deres egen Slags, som heller ikke deltog i Søndagen, de Nytteløse havde gemt sig i Dag. En Gang mødte de et Lirekassafirma, der sneg sig gennem Hovedgaden. Bevillingshaveren sad blind og fed og fjoget i en Rullestol med Benene indsvøbt i et ildrødt Hestedækken. En Mand, der saa lige saa tilredt ud som Ru og Tjep, udnyttede Vraget. Han gik bøjet under Lirekassen og skød Rullestolen foran sig. Da han saa Ru og Tjep, kom der en Hilsen i hans betændte Øjne. Det var al den Velkomst de to Kammerater fik.

Nær til hinanden og runde i Ryggen drev Ru og Tjep afsted. Folk, der gik forbi, havde ikke nok i deres eget, men ignorerte dem. Det blæste koldt gennem Gaden, hvor Lygterne stod som Festblus, der ikke var tændt for de to. Nu naaede de Kirkegaarden, hvis Mur et Sted var saa lav, at de kunde se indover. Der var fuldt af sagtmodigt Mørke derinde. Al Kamp var banlyst der, der var Fred. Men alligevel saa uhyggelig var Stilheden derinde. Lidt efter var Kirkegaardsmuren saa høj, at de maatte holde Blikket paa den rette Side. En Sporvogn for forbi med blaa Gnister langs Ledningstraaden. Folk gik velpudsede og selvstændige uden om Ru og Tjep. Ru gik og saa paa den kalkhvide Mur, paa hvilken de forbipasserende kastede Skygge. Det var ranke Skygger alle sammen. Dog nej. Engang, da Lyset kom bagfra, saa Ru to krumme sørgelige Skygger, der syntes i Færd med at kravle under Muren ind til det sagtmodige Mørke. Andre Skygger gled forbi. Et Øjeblik dominerede en kraftig Kvindeskygge. Ja, ja, det var en mærkelig Leg.

III

Ru stod i en Port, han havde intet at udfylde Tiden med, og et Sted skal man jo stable sig op. Langt nede i Gaden laa et fremspringende Hus, paa hvis Tag en Lysreklame tegnede sig mod den sorte Aftenhimmel. Reklamen, der stod som malet af en Pensel dyppet i Solguld, udslettedes og sprang frem regelmæssigt som et Pulsslag. Udenom i en rektangulær Bane bugtede sig en Ildslange. Det var den, Ru stod med tilbagebøjet Hoved og fulgte. Det greb ham sært at se den Utrættelighed, hvormed Slangen for frem, rundende et Hjørne, klavrede op, rundede et Hjørne, for tilbage, rundede et Hjørne og lod sig glide ned for at fortsætte fredløs indtil Vanvid, aldrig svækket i sin uhyrlige, umulige Beslutning om engang at naa at bide sig selv i Halen. Det var noget saa paa en Gang komisk og sørgeligt. I Stedet for at fare lige frem og forsvinde i Verdens-

rummet var den tvungen til at kredse omkring Navnet paa et Næringsmiddel. Det var vel ikke dybe Ting, Ru forstod ved denne Slange, men i hans Bevidstheds Mørkerum drog han vel nok en Sammenligning. Han tænkte vel nok sig selv forlade Byen, bugte sig Landet rundt for at komme tilbage til Byen og være lige vidt. I hvert Fald, hans Interesse og Opmærksomhed var stor. Han fik en Stemning ud af det.

Det var en travlt Aften i Arbejderkvarteret lige før Lukketid. Folk trængtes om hinanden, og ingen lagde Mærke til Ru. Hvad der pludselig fik et stort svært Kvindemenneske til at sænke sit Blik i det dybe Portmørke og ligesom søge noget, er ikke godt at vide. Da hun saa Antydninger af en Mandsperson, havde hun aabenbart fundet, hvad hun søgte, hun tog Blikket hastigt til sig og gik videre. Det blev i hende, at hun havde vekslet Blik med en, hendes Holdning var anstrængt, da hun gik gennem Lyset fra den nærmeste Butik.

Ru stod og saa efter hende med den Forladtes lange Blik. Ru kendte hende. Han havde tidligere truffet sammen med hende, og da havde der staaet Kamp imellem dem. Det var i hans store Arbejdsaar, da han var fuld af Overmod og Verdenslyst.

Kvinderne kom til ham, uden at han behøvede at anstrænge sig. Blandt dem var ogsaa den lille nydelige lystige Inger. Han kunde have faaet det med hende, som han vilde, hvis ikke Veninden, den svære, alvorlige, massive Karen havde været. Karen, der havde gjort sig til en Slags Formynder for Inger, syntes med god Grund ikke om Ru og fik dem da ogsaa skilt ad. Karen var en dygtig Lods for smaa letsindige Mennesker.

Da Karens tunge Skikkelse var forsvundet i Menneskemængden, saa Ru op mod Ildslangen med et surt Blik. Han havde været ud for en ubehagelig Afbrydelse og kunde ikke finde Traaden. Naada, skulde han da ogsaa altid have sin Fortid kredsende omkring sig. Nu havde han et helt Aar med stort Besvær undgaaet de Kvarterer, hvor han vidste, der boede tidligere Bekendte. Nu søgte de ham op uden at vide af det. Saa skulde han da aldrig faa Fred til at leve, som han bedst kunde.

Endnu engang tonede Karens manende Skikkelse frem, og denne Gang gav hun sig bedre Tid end sidst, ti hun bar en Spand Mælk og mange Pakker. Og i hele den lange Tid, hun var om at komme forbi, stod Ru i Vaande. Det krænkede ham at staa der passiv og tage mod den Udfordring, som

Karens Tilsynekomst var. Noget maatte han gøre for at oprette Sindsligevægten. Da Karen var vel forbi, traadte han frem og luskede efter hende. Han havde en uklar Forestilling om at maatte undlive Fortiden. Ved at udvise Mod og fremstille sig stolt for Karen i alle sine Pjalter lod det sig vel gøre.

De gik et Stykke, han bagefter. Flere Gange tog han Tilløb til at komme op paa Siden af hende, men saa blæste det koldt gennem et hult Rum derinde, ingen Ord, ingenting. Alligevel blev han ved at gaa efter hende, sat i Bevægelse som han var. Denne Sag løb ud i Sandet, som alt andet han tog fat paa. Hvad saa. Aa han dinglede jo saa rart under Lygterækken, netop den Lygterække. Det var ikke hver Dag, han for saa kompassikkert afsted, det burde nydes. Ingen Spekulationer ved Gadehjørnet, hvilken Vej han skulde tage. Det var saa trygt. Det var næsten som den Tid, han havde Arbejde.

Skønt han havde indstillet sine Krav til, hvad der var overkommeligt, nemlig at følge Karen, undlod han ikke at betragte hende nøje, tværtimod. Da han ikke havde nødig at pine sig med, hvorledes han skulde optræde, var der Plads for en Nysgærrighed, som han mættede med Detailler. At Pigen

var stor og prægtig formet, interesserede ham ikke, da hans Mandfolkeinstinkt var gaaet under i Ringhedsfornemmelse. Derimod saa han en Hægte staa aaben i Livet og en hvid Sytraad bugte sig over Kjolens Folder.

Saa skete der i yderste Øjeblik, netop som Karen skraaede ind mod den nærmeste Gadedør, noget, der gav Ru et Stød af Rædsel, eftersom han ikke kunde undgaa at befatte sig med det. Karen tabte uden at mærke det sin Pung, den faldt blødt og klangløst i Jorden et Par Skridt foran Ru. Egentlig havde han længe ventet, at hun maatte tabe den. Paa Grund af sine mange Pakker havde hun anbragt den mellem Albuen og Hoften, hvor den under Gangen lidt efter lidt skred ud. Men at hun ikke mærkede Tabet, var Ru uforberedt paa. Det for igennem ham, at her faldt da endelig Penge ned fra Himlen. Maaske var der til Nattelogi, maaske var der til Kaffe i Morgen, maaske endog til en Cigaret. Aa hvor han havde savnet Cigaretter hele Dagen. Folk havde ikke givet ham andet end Mad. Fanden maa vide, om der ikke ogsaa var til en Kæfert, ja til at købe Tjep for, den overmodige, ukuelige, storsnudede Tjep. Som et Lyn var han over Pungen, men da han holdt den i Haanden, var den ikke

mere hans, den var hendes. Enhver anden Pung, men ikke hendes. Dette var ingen Hævn. Og det var jo Hævn, han vilde. Eller Anerkendelse. Hun var saa stærk.

Før Karen, der var temmelig besværet af sine Pakker, havde faaet aabnet Døren, stod han ved Siden af hende.

„Frøken," sagde han med en vis Jubel i Stemmen, „kender De mig ikke? Jeg er jo Rudolf Severinsen."

Karen saa paa ham med et skarpt koldt Blik, der gik ligefra hans ubestemte Øjne ned til hans revnede Støvler.

„Jeg gik tilfældigvis bagefter Dem, og saa ser jeg Dem lige paa en Gang tabe Deres Pung.Værsgo."

Da der blev en forlegen Pause, faldt Ru paa at sige:

„Jeg vilde forfærdelig gerne tale med Dem."

Rent instinktmæssigt lukkede hun Pungen op og gav sig til at tælle efter.

„Men jeg har daarlig Tid i Aften, daarlig Tid i Aften," stammede Ru fornærmet.

Han gav Haand og trippede efter at komme afsted. Hun forstod godt hans Hastværk og blev forvirret. I sidste Øjeblik fik hun sagt:

„Ja mange Tak skal De have. Kan De ikke komme op i Morgen og drikke Kaffe, saa kan vi tale sammen. De er velkommen. Jeg bor øverst oppe, saa langt De kan komme."

Ru fik knap taget mod hendes Indbydelse, før han for ned ad Gaden. Der var noget ved Karen, som altid havde tirret og ægget ham, sat Fart i ham. Og saa havde hun ved at undersøge Pengebeholdningen beskyldt ham for at stjæle, stjæle hendes Penge. Ru fnøs. Det var længe siden, han havde været saa ophidset. Han nød det, han blev ligesom fordoblet adskillige Gange. Han tog ikke Hensyn til nogen i Gaden end ikke til Betjenten paa Hjørnet. Han drev sin Vrede ud i Karikatur, og da han blev mat, havde han let ved at glemme.

Den Nat tilbragte han sammen med Tjep paa en Bænk i Byens Udkant. Det var en stille, efter Aarstiden mærkelig lun Nat. Da det fornødne Kvantum Brændevin, der skulde træde i Stedet for Overdyne, var sat til Livs, strakte Kammeraterne sig ud hver i sit Hjørne; de sagde et tilfreds: God Nat, sikre paa ikke at vaagne, før den kolde Morgenaande strøg over den aabne Vej. Ru faldt øjeblikkelig i Søvn, men den Uro, han i vaagen Tilstand havde følt efter sit Møde med Karen, gik ikke til Grunde

i Søvnen, han vendte paa sig og klagede sig som en Sirene i Havtaage, og ved Ettiden for han op i den Tro, at det var Morgen. Men det var ikke Morgen, han saa det straks, i hvert Fald var det en højest unaturlig Morgen. I et underligt, ligeligt, graat Skær, der ikke havde sit Udgangspunkt fra den opgaaende Sol, men syntes at sive gennem Skyhvælvingens graa Marmor, laa de dampende Marker halvtomringet af den dødstavse By. Derhenne halvt laa, halvt sad Tjep og snorkede, men det var ogsaa den eneste levende Lyd, der hørtes. Og Markerne laa rundt om og dampede som i stille Angst. Det saa ud som en Dag gaaet op over en uddøet Jord.

Da Rus første Undren havde sat sig, begyndte han at stille denne Mærkværdighed i Naturen i Forbindelse med sin egen Skæbne. Var det et Varsel? Skulde det bebude et Brud paa hans Skæbnes faldende Linje? Var højere Magter i Bevægelse for hans Skyld og kun for hans, siden Tjep snorksov og ingenting saa. Ru hævede højtidelig sine Øjne mod den „aabenbarede“ Himmel. Den var ligesom overtrukket med et magisk perlemodersagtigt Skær.

En hel Time gik han frem og tilbage paa Fliserne og kunde ikke finde Ro. En Mængde vage Fore-

stillinger trak ham efter alle Leder, men Karen var Brændepunktet for dem alle. Uden hende vilde han ikke have set noget. Rimeligvis vilde han have ligget og snorket som den stakkels Tjep, for hvem der ingen anden Bestemmelse var, end at han ganske langsomt skulde drikke sig ihjel. Det var, som det skulde være. Og han skulde nok vogte sig for at vække Tjep og gøre ham meddelagtig i dette.

Længe, længe nød han Nattens gennemsigtige Pragt. Dens Sarthed var saa stor, at den ikke taalte Berøring af det prosaiske Daggrys graa Fingre uden at dø. Pludselig var den jævne Dag over Ru, en kold Vind steg over Jordens Runding og vækkede Tjep. Han gabede noget saa forfærdelig, tre dyriske Brøl rystede Luften. Saa sprang han op og fik Lærken frem og drak. Da han selv havde faaet, hvad han mente kunde forenes med selskabelig Kultur, rakte han Ru Resten, men Ru afslog til hans store Forbavselse. Saa meget des bedre, Tjep drak Resten i flere Afdelinger og sludrede imellem, Ru tav. Han lagde en Skal af Tavshed omkring Forjættelsen.

De fordrev Morgenen, som de bedst kunde, paa en Vandring gennem den øde By. En tom Sporvogn for forbi. Lidt efter mødte de en Aviskone med en Stabel friske Blade paa de skramlende Rester

af en Barnevogn, hun harkede højt og mandigt, da hun forsvandt ned i en lille Morgenbeværtning. Ja hvem der havde Raad til at gaa paa Morgenbeværtning og faa en Taar varm Kaffe. De kiggede ned i Fliserne, som vilde de stirre Penge frem. Et lille Nap hvidt Papir kunde paa nogen Afstand illudere som Tiøre, et Stykke fortraadt Sølvpapir bøjede de sig over for at se, om det alligevel ikke var en Tiøre. Hver Gang de kom til en Frugt- eller Cigarautomat, afsøgte de en urimelig stor Cirkel uden om den. Hvem vidste, om ikke en eller anden drukken Nattevandrer havde forsøgt at putte en Tiøre i Sprækken og havde forlist den. Fra Foden af Automaten fjærnede de Appelsinskræller og Papfutteraler, hvori der havde ligget Cigarer, Pengenes Natur var at skjule sig paa urimelige Steder. Men de fandt ingen, hvor omhyggelig de end søgte. Engang da Gaden var fri, søgte de endog at banke Penge ud af en Automat, men den var ikke til at slaa for en Almisse, den kaldte paa Betjent med buldrende Stemme.

Alligevel kom de til Kaffe og mere til, fordi Tjep var i Stand til at udnytte enhver Mulighed. Han kunde, naar det skulde være, bede med en saa sorggrødet Stemme, at en lille hjemvendende Natte-

sværmerske fik ondt i Hjærtet deraf. Bag efter lo han tirret, at ydmyge sig for en Tøs var ham stærkt imod, at prygle Penge af hende vilde have faldet ham langt naturligere.

De hang paa Beværtningen et Stykke op ad Formiddagen. Luften var tung og fuld af Øldunster, de blev Dødsens søvnige, Hovedet faldt ned paa Brystet, de sov opret, for det gik ikke an at smide sig. Men nu og da for Ru op med et Ryk og skulde have at vide, hvad Klokken var. Skønt der ikke var fastsat nogen Tid, paa hvilken han skulde op til Karen, fik han sig efterhaanden til at tro, at hun nok havde ment Klokken elve. Det var som alt afhang af, at han kom netop den Tid. Tjep, der naturligvis var nysgærrig efter at vide, hvorfor Tiden pludselig var begyndt at interessere Ru, pinte paa med Spørgsmaal, hver Gang Ru for op og beskæftigede sig med Klokken. „Hvem er det, der giver Kaffe?“ spurgte han tilsidst fornærmet. Ru sad et Øjeblik, saa fik han Lyst til at imponere.

„Jeg skal op og besøge en Dame.“

„Jeg gaar med,“ faldt Tjep i.

Ru gjorde sit yderste. Med en flot Haandbevægelse sagde han:

„Det kan du sgu godt.“

Da de forpustede stod uden for Karens Dør øverst oppe i et skiddent Hus og hørte Symaskinen snurre indenfor, blev Ru betaget af en angstfuld Spænding, hans Hænder blev ømme og valne, han var saa hjælpeløs, at Tjep maatte ringe paa. Med en usigelig fræk Mine stillede Tjep sig forrest, parat til at gaa paa. Han akslede sit Skind, der i Farve mindede om et frønnet Plankeværk, og han drev Overskæggets nedhængende jordgraa Rodtrævler ud til Siderne. I det samme lukkede Karen op. Saa til Søs, tænkte Tjep, hun er stads. Bare Masken var lidt kønnere, men sikken en Krop.

„Ja, her har De altsaa Rudolf Severinsen," sagde Tjep.

Karen lukkede dem ind. Hendes Udtryk var saa underlig splittet som af Overanstrængelse, Øjnene stirrede. Mens Karen fjærnede nogle Mønstre og Syartikler fra Sofaen, holdt Ru en Tale om deres nylig tilendebragte Landevejstur.

„Var De ude at søge Arbejde?" spurgte Karen aandsfraværende.

„Arbejde!" Tjep brast ud i en rivende Latter, men i det samme fik han Følelsen af, at det var forkert, og han tilføjede:

„Selvfølgelig var vi det. Men der var ikke noget, altsaa.“

Karen tog sig sammen. Med et gik det op for hende, hvad Tjep var for en Fyr, og hun satte ham øjeblikkelig paa Plads.

„Jeg troede, at De var kommen alene,“ sagde hun og saa indtrængende paa Ru.

Hendes Instinkt sagde hende, hvorledes Sagerne stod, og hun følte Godhed for Ru, der sad saa brudt og forkommen og saa ud af ingenting. Han var i Kløerne paa Tjep, der holdt ham nede. Fra det Øjeblik hun var kommen efter dette, vendte hun Tjep en fjendsk Ryg. Morsomt var det at se, hvorledes det virkede paa Tjep; hvis Ru ikke havde været saa sløv, kunde han have lært noget. Tjep den ukuelige krøb. Det var ikke Komediespil, han krøb med hele sin Sjæl. Naar som helst han turde vove det, gjorde han sig lækker. Da Karen skulde have Bud i Byen efter Brød til Kaffen, greb han med Begærlighed Lejligheden til at gøre hende en Tjeneste. Ru vilde hun ikke sende, for ikke at blive ene med Tjep, der fyldte hende med Væmmelse. Selv turde hun ikke gaa, da man ikke vidste, hvad to saa mislibige Herrer kunde finde paa.

„Det er en skidt Fyr," sagde Karen, da Tjep var vel ude af Døren.

„Aa, han er ikke saa slem, som han ser ud til," ivrede Ru. „Det er da ikke altid, at Klæderne giver rigtig Besked. Saa Gud hjælpe mig i Deres Omdømme."

„Jeg kan ikke lide ham."

„Jamen De ved ikke, hvad han er for en god Kammerat. Han har hjulpet mig mange Hundrede Gange."

„De ser altsaa op til ham."

„Ser op til ham, naa, men jeg kan godt lide ham."

Karen gik hen i det Hjørne af Stuen, hvor Kogeapparatet stod med Kedlen spilkogende. Der blev en Stilhed, som var kvægende for Ru. En Samtale kunde kun føre til at blotte hans Usseldom fuldstændigt. Karen maatte jo uvilkaarlig sammenligne ham, som han var før, og som han var nu. Og han manglede Fantasi og Energi til at lyve, hvilket skulde gøres med Kraft, hvis Karen skulde overbevises. Nu sad han og saa sig om i Værelset og var glad for Stilstanden. Møblementet var det nødvendigste, men der var gode Arveting imellem. Henne paa Kommoden stod opstillet en Del Fotografier. Paa et af

dem skimtede han Ingers Ansigt, som hævede sig over en lille Porcellænshund med Guldøjne. Det satte ingen Følelser i Bevægelse, der var tomt derinde. Ganske uanfægtet kunde han flytte Øjnene ned paa Gulvet, der flød med Tøjstrimler, og derfra se ud ad Vinduet over mod Genboens blaa Skiffertag. Ikke desto mindre blev han betydelig opskræmmet, da Karen ligesom tilfældig spurgte, om han havde set Inger siden den Gang. Hun havde længe ventet en Forespørgsel til Inger og vilde nu fjærne denne Fortielse.

„Nej,“ svarede Ru, „jeg har ikke set hende. Hvorledes lever hun? Hvorledes er det gaaet hende?“

„Hun blev gift med en god Mand. Forresten kommer jeg ikke mere sammen med hende.“

„Hvorfor det da?“

„Det skal jeg saamænd sige Dem. Hun har en Kæreste, som logerer hos hende. Manden er paa en Forbrændingsanstalt, og hver anden Uge har han Natarbejde. Hun er en sløj Kvinde og han et bundskikkeligt Mandfolk, han ved det hele. Men jeg synes ikke om det Roderi. Og naar hun hellere vil høre Kæresten end mig, saa trækker jeg mig tilbage.“

Ru sank sammen i maabende Tilbedelse overfor

denne Energi. I det samme kom Tjep. Han gik med blide elastiske Skridt hen til Bordet, hvor han lagde Pakken med Brødet. Derefter halede han med en beleven Bevægelse en Flaske Spiritus op af Lommen, det var til at gøre Kaffen stærkere med. Ork Tjep havde ikke mindste Begreb om, hvor han befandt sig. Han kendte kun Kammermusikken paa visse Steder, og spillede her saa pinende falsk. Karen oprørtes.

„Vil De gaa," sagde hun bydende, „jeg vil ikke have Dem inden for mine Døre."

Tjep veg fortumlet henimod Døren.

„Hvorfor skal jeg gaa," mumlede han. Han forstod ingenting, følte bare, at her kunde det ikke nytte at gøre Ophævelser. „Jeg vil have min Flaske," sagde han edderspændt og standsede henne i Døren. Ru vilde tage den til ham, men Karen kom ham i Forkøbet. Hun svøbte en Klud om det Sted, hvor hun greb fat. Mumlende forsvandt Tjep ud paa Gangen, hvor han blev staaende musestille en lang Tid. Karen og Ru tav saa længe og lyttede spændt. Pludselig drønede et Spark paa Døren. Jaha, han Tjep var ikke saadan at smide med, nu skulde der blive Ballade. Men Karen rev Døren op og stod høj og truende og kridhvid i Ansigtet og

spurgte Tjep, hvad han ønskede. Nu var det, at Tjep vilde have galet op, saa hele Huset kom paa Benene, men hvorledes det var eller ikke, han formaaede kun ganske lavmælt at brumme, om ikke Ru gik med.

„Hr. Rudolf Severinsen bliver her," sagde Karen.

Saa luskede Tjep endelig ned ad Trapperne.

IV

I næsten alt var Karen nem at komme tilrette med, idet hun hellere ulejligede sig selv end andre, men paa et Punkt var hun ganske ublu fordringsfuld. Ru skulde arbejde, han skulde tage hvad som helst, han skulde skrabe Arbejde op af Jorden. Og Ru sagde ja til alle hendes Formaninger og gik hende under Øjnene. Karen havde hjulpet ham til et Værelse i Sidebygningen, et lille Taghul, hvor der ikke var andet end en Seng og et Servantestativ af Jærn, der lignede en uhyre Edderkop med et Vandfad paa Ryggen. Det gik straks Ru til Hovedet, at han boede, at han laa i en rigtig Seng med Dyne og det hele. Som det kortsynede Nydelsesmenneske, Ru havde udviklet sig til at være, blev han liggende til højt op paa Formiddagen. Ved Middagstid kom han træt og foraset af at løbe om Arbejde op til Karen for at faa Kaffe. Han sukkede

dybt, Tiderne var vanskelige, det var ikke saadant at faa Arbejde. Og mens Karen lavede Kaffe, gned han i Smug Søvnklatter ud af Øjnene. Naar Kaffen var drukket og Maden spist, skulde han atter ud og søge om Arbejde, det vil sige, han gik sig en Tur. Det var ganske behageligt at røre Benene lidt. Desuden var hans Paaklædning i bedre Orden end før. Han lignede ikke mere en Vagabond, men en hæderlig Arbejdsløs. Karen havde hos en Marskandiser købt et Par Sko til ham, og hans Tøj havde hun repareret og presset op. Yderligere var han blevet barberet og havde faaet et af hendes Lommetørklæder, en rød Klud om den bare Hals. Spiritus fik han ingenting af, hvorfor hans Ansigt var bleven blegere og mere tilforladeligt. Med Hensyn til Spiritus, han kunde godt undvære. Han var ikke Alkoholist af Tilbøjelighed. I den sollyse Stemning, hvori han nu befandt sig, følte han ingen Trang. Det var de kolde Nætter og Nødvendigheden af saa nogenlunde at være paa Højde med Tjep, der havde faaet ham til at drikke. Den eneste Stimulans, til hvilken han var forfalden, var Tobak. En halv Snes Cigaretter om Dagen var nødvendig for hans Velbefindende. Men da Cigaretter kunde faaes omtrent for ingenting, havde Karen ikke noget imod

dette Luksusforbrug, hun laante ham gærne de faa Øre.

Saa drev han da altsaa ned ad Gaden veltilpas med Cigaret i Munden. Af gammel Vane drev han ud i Udkanten. Saaledes havde han og Tjep altid gjort, naar de var mætte og ikke trængte til andet end til at være for sig selv ugenert af Folk. En Lænkehund inde paa en Tømmerplads gøede rasende ad ham, og han havde Humør til at drille den, idet han gik forbi. Solen skinnede paa et ildrødt Plankeværk, paa hvilket der med hvide mandshøje Bogstaver var malet et Navn, der var saa udstrakt, at han maatte gaa helt ud paa Vejen for at overse det. Ja for han kunde ikke gaa forbi uden at vide, hvad der stod. Den Interesse for alskinds uvedkommende Ting, som er Livet, begyndte at røre sig i ham. Men det var ogsaa et Vejr, der kunde faa en død Mand til at længes efter Jorden. Under en høj blaa Himmel legede en lun Vind. Inde paa Tomterne stod Ukrudtsgræsset og fimrede. En firkantet graa Kaserne, hvis Vinduer ellers lignede døde brynløse Øjne, der saa over en Bølgegang af grøn Jord mod Horisonten, tog sig ud af Sollyset i Ruderne som besat med Diamanter. Ru fik Lyst til at føle blød Jord under Fødderne og skraaede ind

over en Tomt. Fuld af Velvilje standsede han foran nogle Børn, der bearbejdede Jorden i deres Ansigts Sved med Spader. De vilde grave sig en Hule og bo i den, paastod de. „Tag den med Ro,“ sagde Ru smilende, men de saa uforstaaende paa ham og gravede videre lige ivrigt. Hele Tomten var fuld af Huller med Ringbjærge om. Den lignede et Maanelandskab.

Og Ru tog den med Ro og gik videre. Nu kom han forbi et Hegn af udgaaede Smaatræer, hvis Bark var blank og glat af klatrende Børns Kærtegn. Her lagde han sig ned og blundede. Da han atter kom paa Benene, var Klokken saa mange, at han kunde tænke paa at gaa hjem og mælde Karen, at der intet Arbejde var, og at han var sulten. Men hjemme ventede der ham en ubehagelig Overraskelse. Han *havde* Arbejde og havde haft det de sidste fire Timer. Mens han gik ude og nød sin ordnede og tvangfri Tilværelse, havde Karen tilfældigvis faaet fat i en Plads til ham. Grønt- og Kulhandleren, hos hvem hun var en sikker Kunde, havde i Utide mistet en Karl, som var kommen paa Sygehuset af Blodforgiftning. Øjeblikkelig havde Karen energisk talt til Gunst for Ru og havde med Lethed opnaaet en Ordning. Ru skulde have Kost og Logi

og femogtyve Kroner om Maaneden. Om ikke Ru var henrykt. „Aa jo,“ sagde Ru, „men jeg er saa træt og saa sulten.“ Andet og mere udtalte han ikke. Karen havde truffet Bestemmelse, saa der var ikke noget at stille op. Foreløbig vilde han dog ikke tænke paa denne truende Kendsgærning, men kun glæde sig til den ekstra Forplejning, Karen i Dagens Anledning vilde spendere, vistnok Frikasé. Bag efter kom saa Syndfloden.

Fuld af bange Anelser henvendte Ru sig i Kælderbutikken og blev straks sat ind i Bestillingen af en høj før Mand med et gnavent Væsen. Det Skødeskind, som den anden Karl havde ladet hænge efter sig, fik Ru paa, og for at Ru ikke straks skulde faa det Indtryk, at her kunde man drive den af, satte hans Principal Karlsen ham i Gang med at flytte en Kuldynge inde i det store lavloftede Rum bag Butikken. Ru spyttede i Næverne og tog fat. Den Sag skulde snart blive bragt i Orden. Han jog Skovlen langs Gulvet dybt ind i Kullene, sørgede for at faa Top paa og smed fra sig, som om det var Meningen, at Armene skulde ryge med. Støvet rejste sig i Skyer, som gjorde det ubehageligt at aande. Længe varede det ikke, før han følte, hvor uvant han var med at arbejde. En pludselig Mathed over-

vældede ham, en kold Sved stod ud af alle Porer, han maatte støtte sig til Skovlen. Han saa frem for sig med et fortvivlet Blik, hvad skulde det blive til? Det var ogsaa en alt for brat Afveksling at skulde flytte Bjærge, naar man i Aarevis havde haft Møje med at flytte sig selv. Tanken om, hvorledes han skulde slippe fra dette her, arbejdede inde i hans Hjærne. Men han øjnede ikke Mulighed derfor. Karen vilde aldrig tilgive ham, hvis han ikke blev hængende her, til han styrtede. Yderlig nedtrykt spjættede han lidt med Skovlen. Naar han nu tænkte paa den lyse Dag derude, paa Udkanten, der laa med disse Veje, der endnu ikke var afslebne af Færdslen, paa Byen, der laa som en brat graa Kalkklippe, over hvilken Skorstenene rykkede frem som en Række smaa Mænd i spredt Orden, paa alle disse skønne frihedsdisede Billeder, da syntes han, at dette var den yderste Elendighed. Loftet faldt ned over hans Brystkasse og var ved at klemme Vejret af ham.

Da Klokken var otte om Aftenen, og Ru næsten var lam af Træthed, kom Karlsen og sagde, at nu kunde det være nok for i Dag, Aftensmaden stod inde paa hans Værelse. Uden at sige et Ord hængte Ru Skødskindet fra sig og dinglede efter Karlsen.

Karlsen var aabenbart tilfreds med den mutte, ihærdige Fyr, han mente at have faaet, han kom med flere spøgefulde Bemærkninger.

„Ja, Værelset er jo ikke en hel Del,“ sagde han og pegede ind i det lille Kammer. „Og Sengen der er ikke indrettet paa Familieliv, den er lidt spinkel, men ellers god nok. Ja, saa haaber jeg, at De er tilfreds.“

„Jo,“ sagde Ru og gav Haand.

Og han mente det i alt Fald halvvejs. Der gik gennem ham en sød Fornemmelse af noget velfortjent, da han saa en Tallerken med en Rundkreds af velbelagt Mad staa paa et nyskuret Fyrretræsbord belyst af et Stearinlys. Det var noget andet, end naar Tjep havde skaffet Maden og tog først, og Ru maatte være glad til, at han fik noget. Ej hvor kunde han selvbevidst lange ud og guffe i sig. Det var, hvad Arbejdet, det haarde, slidsomme Arbejde, bød paa. Ru faldt i Tanker over Maden.

De følgende Dage var han et Bytte for mangehaande Stemninger. Snart var han tilfreds, næsten glad, snart var han saa nedtrykt, at han havde Lyst til at smide Skovlen og gaa fra det hele. Hvad kunde det blive til alt det Slid uden til mere Slid og den nødtørftige Føde. Kuldynge laa ved Kuldynge

alle Livets Dage, det var et trist Perspektiv. Og det for at opnaa at leve. Hvor meget nemmere at vagabondere. Tænk om han nu kunde færdes ude i Landet og optage de tusinde Indtryk. Han glemte, at det kun var ved Tjeps Hjælp, han havde levet paa den Vis. Det var ikke gaaet op for ham, at for ham var det nødvendigt at arbejde. Naar han i slige nedtrykte Stunder alligevel blev ved Arbejdet, skyldtes det alene den Tvang, Karen paalagde ham. Men stadig kom de smaa lyse Glimt og viste ham, at han var inde paa ret Vej. I saadanne Stunder skød det i ham. Men de Vilkaar, hvorunder Væksten foregik, var kunstige.

Endda kunde han være glad for, at han var kommen til Bestillingen paa et Tidspunkt, da Arbejdet var det mindst mulige. Det var endnu saa mildt i Vejret, at Folk ikke behøvede noget videre Brændsel. Alt var ligesom lagt tilrette, for at han lidt efter lidt kunde vænne sig til og glide ind i Arbejdet, ved hvilket han oprindelig havde sin Plads. En Uge efter hans Ankomst begyndte Bestillingerne at indfinde sig i stigende Grad for hver Dag. Det var nu saa koldt efter Mørkets Frembrud, at Folk, der havde Raad, fandt det hyggeligst at have lidt i Kakkelovnen. Han klagede til Karen over det forøgede

Arbejde, men hun havde sin Maade at stramme ham op paa, hun saa blot paa ham fra oven nedefter. Det var den Medfølelse, han mødte fra den Kant. Derfor strammede han sig op og gjorde sig stærk. Han prøvede at se Sagen fra en anden Side og føle Sækken paa sin Ryg som en Udmærkelse. Enkelte staalsatte Dage lykkedes det, og da følte han sig som en Gud. Om Aftenen regnede han ud, hvor mange Pund han i Dagens Løb havde baaret for at imponere Karen. Han huskede Tallet nøjagtigt, lige til han skulde slynge det ud mod Karen, da indtraf der som Regel en lille Regnefejl. Han fik et helt lille Dampskibs Tonnage ud af det. Han lod imidlertid ikke det tørre Tal ene om at frembringe Virkning — Kvinder har nu engang saa forbandet lidt Forstand paa Tal — han bar sig ad ligesom de folkelige Almanakker og illustrerede grafisk Meningen med det. Han tegnede Huse i Luften, Skyskrabere. Karen forundredes over, hvad hans Ryg kunde holde til, ja hemmeligt fandt hun, at det var Synd, at han saadan blev overbebyrdet, aabenlyst nikkede hun blot bifaldende og lavede ham en ekstra god Kop Kaffe. Næste Dag var Rus Mammutstemning forsvundet, brændt op som en Spaanhob, og han gik sløvt under den forbandede

Pligt. Naar Solen hen paa Eftermiddagen sendte en smal Lysstribe ind i den sorte Kulkælder, hvor han famlede rundt ved sit Arbejde, kom han til at tænke paa det frie Liv som noget skønt, han havde mistet. Han kunde lægge sig ned, saa at han fik Solsøjlen i Ansigtet, og ønske at Kuldyngen under ham var en græsklædt Banke. Saaledes stod det til med den kvindehjulpne Ru.

V

For at Ru ikke skulde falde tilbage til Tjep og komme under hans Indflydelse, havde Karen bedt ham komme saa tit, han vilde, og det vandt hurtig Hævd, at Ru kom hver Aften og sad nogle Timer i Sofaen, mens Karen syede lettere Ting i Haanden, hvilket ikke forhindrede dem i at tale sammen. Meget blev der ikke sagt, men at det ikke var derpaa, at det kom an, viste den Omstændighed, at naar Ru en enkelt Aften ikke kom paa Grund af Træthed, krævede hans Udeblivelse en omhyggelig Forklaring den næste. Saa slyngedes da deres Skæbner sammen der i det rolige Lampelys. Ensomheden var om dem, det blev de to. Der blev ikke talt om det, det fulgte af sig selv. De sad hver i sin Krog og nød det, at de ikke var alene. Smaa Hændelser knyttede dem sammen fastere end alle hede Ord. En Aften, mens de sad og tav, spillede Naboen

paa Harmonika en Melodi, som han blev ved at gentage i det uendelige. Den fik Betydning for andet end Musikantens forelskede Øre. Han spandt uden at vide af det en lille rolig Stue ind i et Hylster af Toner. Han skænkede to Mennesker en uforgængelig Duft af en fælles Livsstund. Han slog en forsvarlig Nitte gennem to Sind.

Karen var meget flittig, hun havde aldrig en ledig Stund. Men om Søndagen tog hun sig fri, og da gik hun og Ru en Tur. Hun var enkelt og godt klædt og meget pillen. Det mindste Fnug, hun opdagede paa Tøjet, kunde gøre hende genert. Derimod anfægtede det hende ikke at spadsere med den lurvede Ru. Og han var dog det mest synlige Fnug paa hendes propre Person. Ru paa sin Side var stolt af hende, hun gik sikkert og værdigt. Han gjorde sig Umage for at optræde anstændigt og genopfriskede de elementære Regler altid at være paa venstre Side af Damen og altid at lade Damen gaa først. Det voldte ham nogen Vanskelighed at faa givet det Udseende af ikke at være Bybud, men Kavaler.

Naar de skulde Tur og kom ned paa Gaden, overlod Karen til Ru at føre hende, hvorhen han vilde. Og altid skulde de pusle om ude i Udkanten. Rus kaotiske Sind følte sig tiltrukket af Udkanten. Der

stod en uslukkelig Æventyrglans om dette Frihedens Land. Den raa Luft fra de ukrudtslagne Marker trængte velgørende gennem hans Sansning. Den Tugt, i hvilken Karens Nærværelse ellers holdt ham, slappedes, han fik ligesom Lov til at føle lidt paa egen Haand. Undertiden kunde han sige Ting, hvorover Karen studsede, fordi hun syntes, at det lignede ham saa lidt. Instinktmæssig fik hun Uvilje mod Udkanten.

„Hvorfor skal vi altid ud paa dette kedelige, smudsige Sted?“ spurgte hun engang.

Ru saa forbavset paa hende. Ja, hvorfor vilde han altid den Vej. Han vidste det ikke. Men pludselig faldt det ham ind at svare:

„Jo, derude er der ikke saa mange Mennesker, og min Paaklædning er jo ikke saadan helt i fineste Stand.“

Næste Dag, netop som Ru kom hjem fra Byen med en Kasse tomme Petroleumsflasker, greb Karlsen fat i ham og sagde, at han værsgod havde at nedlægge Arbejdet i Aften Klokken seks og gaa op til Karen. „Hun har været og bedt godt for Dem,“ sagde Karlsen smilende. „Det er ellers en sikker Dame hende. Det vil nok ikke være saa nemt at blive Mand der.“

Ru blev meget overrasket, men Karlsen vidste ellers ingen Besked. Spændingen var stor, da han noget over seks stillede hos Karen.

„Jeg har tænkt lidt over det, De sagde i Gaar,“ sagde Karen. Det er ikke rigtigt af mig at lade Dem gaa og se saadan ud i Tøjet. Jeg ved med mig selv, der er ikke noget frygteligere. Nu har jeg spildt min Formiddag og været inde i Sparekassen og hævet tresindstyve Kroner. Dem vil jeg laane Dem. Jeg har tænkt, at De vil kunne betale dem tilbage med tyve Kroners Afdrag om Maaneden. Saa har De fem Kroner til Dem selv i Lommepenge, det maa være nok.“

Karen tog Overtøjet paa, hun vilde med og se, at Pengene blev brugt fornuftigt. Ru stod med Sedlerne i Haanden og var helt rød af Ophidselse. Det gik ham til Sjælen, at hele denne Sum var hans. Han syntes, at han havde Alverden i sin Magt. Karen behøvede slet ikke at være gaaet med ham for at holde igen. Han tingede og pruttede og kneb paa enhver Maade, undte sig knap det nødvendige. Det skar ham dybt at se, hvorledes det efterhaanden tyndede ud i Pengene. Karen maatte tilsidst ligefrem nøde ham til at købe. Af Naturen var han langt fra paaholden, men han huskede paa en

Gang alle de Lidelser, han havde gennemgaaet, Kulde, Sult, Ydmygelser, blot fordi han havde manglet Penge. Da han fik Pengene, følte han sig velbevæbnet mod den nærmeste Tids Fare. Han følte den vaabenføre Mands krigerske Stolthed. Med Angst saa han Pengene svinde som Dug for Solen. Den sidste Seddel klamrede han sig til som en druknende Mand til en Vragstump. Ak, den sidste Seddel, ogsaa den maatte han se gaa i Stumper og Splinter. Først da han kun havde en halv Krone tilbage, slappedes hans Ophidselse og han blev atter Ru, Ru i den Grad, at han inviterede Karen i Biografteater. „Naa ja," sagde Karen, „lad gaa. Det kunde forresten være meget morsomt." Det skulde saa ogsaa være de eneste Renter, hun fik af de tresindstyve Kroner. De gik tilbage til Grøntbutikken. Karen ventede ovenfor paa Gaden, mens Ru gik ned i sit Kammer og skiftede Paaklædning.

Mens Karen gik frem og tilbage og fandt Tiden lang, regnede hun ud, hvor meget Ru i det hele havde kostet hende. Hun var en nøgtern Natur, ikke en Post blev glemt, og hun undrede sig over saa langt hun havde strakt sig. Engang tidligere havde hun indladt sig paa Godgørenhed og ofret en lignende Sum, men da var Pengene gaaet saadan

umærkelig klatvis gennem et halvt Aar og mest i Form af Foræringer af Naturalier. Det var en Familie nedenunder, der en Sommer havde inviteret hende med i Skoven og beværtet hende paa det bedste. Det havde været en dejlig Dag, og hun glemte ikke dem, der var Skyld i den. Henad Vintertid blev Manden arbejdsløs og gik det meste af et halvt Aar, i den Tid gengældte hun rigeligt, hvad de havde gjort for hende. Hver Aften saa at sige kom hun med Mad til Børnene. Men nu Ru, hun havde kendt ham i knap tre Uger, og hun havde i den Tid, hun var Veninde med Inger, haft imod ham. Hun rystede paa Hovedet og forstod det ikke og nøjedes til Slut med at notere Summen, han skyldte hende.

Der dukkede en Mand op af Kælderhalsen, en høj, duknakket Mand, saa det maatte jo være Ru. Han smilte genert og drejede uvant Halsen i et Halsjærn af en høj, hvid Flip. En rundpullet Hat gjorde Ansigtet længere. Karen mønstrede ham.

„Ja se, det var noget andet,“ sagde hun, „nu ligner De noget efter den gamle Severinsen.“

Hun huskede en Solskinsdag, hun sammen med Inger var kommen forbi Forretningen, hvor Ru var ansat. Han stod rank og selvbevidst med Flip og

rundpullet Hat ligesom nu, men iført en lang, hvid Kittel, han var Forvalter for et stort Smøreksportfirma. „Kom ned i Kælderen og bliv svalet lidt,“ havde han sagt. „Nu har De vel faaet nok af Sommeren deroppe, hernede har vi Vinter.“ De var kommet ned i et betonlagt Kælderrum, hvor der stod Masser af Smørdritler og midt paa Gulvet en kæmpestor irret Vægt. Han havde jaget et langt, hulslebet Staal, en Søger, ned i gult Smør og bedt Herskabet smage. Hun kunde endnu huske den friske salte Smag af Smørret, der smæltede paa Tungen som Is. Dernæst havde han absolut villet veje Inger, hvilket Karen havde søgt at forhindre. Der stod alt andet end sval Kælderluft fra ham, han var hele Tiden om Inger paa en modbydelig paatrængende Maade. Til sidst havde han uden videre taget Inger, der faldt til i hans Favn som en kælen Missekat, og sat hende paa en af de store Vægtskaale. Den Dag havde Karen været haard og skaanselsløs. *Hun* havde vejet *ham* og fundet ham for let.

Karen saa koldt paa ham.

„Men De har nu alligevel forandret Dem meget,“ sagde hun.

Ru var i en ufattelig Søndagsstemning, han svæ-

vede sprængt af Forventning gennem Gadernes Lys og Mørke. Ved Biografteatret kunde han ikke finde Billethullet, og ved Billethullet kunde han ikke finde Pengene. Han var saa uhyre febrilsk, at han glemte at gaa bag efter Karen og bare stormede i Forvejen uden engang at holde Klapdørene aabne for Karen. Inde i det lumre, mørke Rum faldt han til Ro. Billeder, i hvilke der elskedes meget, ledte hans Tanker ind paa bestemte Baner. I Pauserne, naar Lysene var tændt, vendte han ofte Øjnene mod Karen, men hun var rolig og ligevægtig som altid. Hun ydede ikke hans vilde Spekulationer nogen som helst Støtte. Da de gik ud af Lokalet, viste Ru sig meget beleven og havde Tanke for alt, hvad der tog sig godt ud. Saaledes hilste han paa Tjeneren i det ildrøde Livré og fik en ærbødig Genhilsen.

Ru fulgte Karen hjem, og der skete ikke andet, det var ligesom for lidt. I Stedet for som han plejede at gaa lige hjem, drev han om i Gaderne. Han saa ned ad sine Benklæder og glædede sig over de skarpe Folder. Naar ingen var i Nærheden, lettede han paa Hatten som for at sætte den bedre tilrette, men i Virkeligheden for at prøve, hvorledes det var at hilse paa Godtfolks Maner. Han opførte sig som en Konfirmand. Omsider faldt der Glemsel over det

Ydre, og han følte sig bare over al Maade tryg. Engang, da han mødte en af „Slaget“, en ung, forpjusket Fyr med tomme Øjne, betragtede han ham med en indtrængende sky Interesse, men uden Kammeratskabsfølelse. Det var den raa Fortid, der strøg forbi. „Forvalteren“ i ham begyndte at komme til Magt. Langt bag hans Ryg laa Udkanten med de faa spredte Lygter midt i det store, almægtige Mørke. Ru rettede sin Gang mod den indre By, mod Livet og Lyset.

Det blev en Oplevelse, den Tur, et Triumftog. Der bevægede han sig fri og stolt mellem andre Mennesker og vakte ikke mere Opmærksomhed end de fleste. Ikke en følte Trang til at hakke i ham med Øjnene. Han var som de andre og gik med sit bestemte lille Maal for Øje, at finde det Tidspunkt, paa hvilket han var oplagt til at gaa hjem og sove. Foreløbig blev han ikke mindet af nogen Træthed. Hvert Skridt var som frembragt ved en lille Eksplosion. Han saa hverken til højre eller venstre, skred frem i en vældig Cirkelbue, hvis Endepunkt var Kulhandlerkælderen. Paa et Hjørne strejfede han et Opløb, men han gav sig ikke Tid til at udforske Aarsagen. Han var i Fart, intet kunde standse ham, intet uden en nedslaaet Jærnbanebom.

Der stod helt henne ved Bommen en ung Pige og kæmpede med sin Hat, som Vinden vilde have fat i. Vinden kom stødvis ind fra det aabne Land og for langs Banelinjen som Lufttryk fra en Række Lyntog, de røde Signallanterner blinkede, Maanen kom og forsvandt bag en Sandflugt af tynde, forrevne Skyer. Omsider fik Pigen fat i den store Hatteskygge og bøjede den ned over det ene Øre. Men det gjaldt alligevel om at passe paa, og hun vendte og drejede sig efter Vinden som en Vindfløj. Under en Vending fik Ru set hendes Ansigt, det var gustengult i Lygteskæret. Hun var ung, rund i Ansigtet og havde Øjne, der var brune og fugtigblanke som Kastanier, hvis Hylstre nylig er sprængt. Ru kunde ikke lade være flere Gange at se efter hende, mens de stod og ventede. Endelig kom Toget, langt borte kunde man se det flakkende Ildskær i Luften, det var Lokomotivet, der spejlede sit hede Indre i de hvide Dampskyer, der slyngedes ud af Skorstenen. Derpaa saa man Ildøjet, der med et søgende Blik saa frem over Svellerne. Et Øjeblik efter rystedes Luften af Togets jærnhaarde Fodslag, og det var forbi. Ru saa efter det, fordi Pigen stod i den Retning. Han saa efter de to svindende Lanterner, der lyste kirtelsvagt bagi Toget, og samtidig saa han i

et halvt Blik, at Pigen beredte sig til at gaa videre, hvoraf han sluttede, at Bommen gik tilvejrs. Pludselig gik det op for ham, at han ikke kunde nøjes med at se efter Pigen, han maatte forsøge sig i hendes Nærhed. Nu skulde det kendes, om han havde samme Værd som i gamle Dage. Han maatte spejle sig i en ung Piges flygtige Sind, for at se hvem han var.

Det gik for sig paa samme Maade som Gadeflirt i al Almindelighed. Han krydsede om hende en Stund og fandt et Paaskud til Samtale. Der var ikke noget dameagtigt ved Pigen, hun var nem at komme tilrette med. Ru havde nogle Vanskeligheder med Aandedrættet til at begynde med, men da Vrøvl og Sludder var i god Pris, gav han Rollen paa bedste Maade. Han afleverede hende i en Kaserne langt ude, og et Møde blev aftalt.. Altsaa, han var god nok, Ru bugnede af Selvfølelse.

Næste Dag gik han om i den mørke Kulkælder med et Solglimt i Sindet. Der var ikke meget at bestille, og han satte sig paa Huggeblokken og saa med et hengivent Blik op mod Rummets eneste Lyshul, i hvilket den graa Dag sov. Ude paa Gaden kørte Vognene forbi, og af og til saa han en sort Støvle fare forbi Gluggen som en stor sort Rotte.

Livet gik sin Gang deroppe, men det vakte hverken Lede eller Længsel i ham. For første Gang i lang Tid følte han den fuldkomne Ro. Han tænkte paa den lille Hændelse med Pigen i Gaar Aftes og smilte. Han havde jo hele Tiden, mens han stod og aftalte Mødet, vidst, at det blev der intet af. Hvor underfundigt! Han havde Raad til at give Afkald paa yderligere Oplevelser med denne kønne unge Pige, han var en fri Mand. I det samme kom han til at tænke paa Karen. Hans Tanker faldt ind mod hende som en Sten mod Jorden og blev liggende. Hvad var det egentlig for et underligt Maskepi, han havde med hende. Der laante hun ham Penge af sin Sparekassebog, saa paaholden hun end var; og denne ublu Interesse for alt, hvad der var hans! Naturligvis stak der noget under. Hun hørte maaske til den Slags Piger, der ikke just ønsker at betvinges med kønne Ord. Ru rejste sig urolig. Ja, ja, Karen var en prægtig Pige, men der skulde Mod til. Han tog Øksen, der laa paa Gulvet, op og vejede den i Haanden. Saa gav han sig til at pinde Brænde ud med smaa bestemte Hug.

Da Ru om Aftenen steg op af Kælderen iført sin fulde Stads, maatte han standse et Øjeblik og gnide sine Muldvarpeøjne. Det var bleven fint Vejr, omme

bag den mørke Husrække og mange andre paralelle Husrækker foregik en Solnedgang, som ikke kom Byen ved, men hvis blaalige Genskin fra den nattemærkede Himmel over Gaden skar i Rus Øjne. Dette er Spadserevejr, tænkte han. Men da han kom op til Karen, smed han sig i Sofaen og saa træt ud. Karen pakkede sine Sygrejer sammen og sagde:

„Gaa saa ud paa Gangen et Øjeblik. Det er helt fornøjeligt at se Dem i det nye Tøj. Vi gaar vel ind ad Byen til.“

„Ja, hvis De gærne vil, saa kan vi jo godt gaa. Jeg har nu ellers rørt Benene nok i Dag. Kan vi ikke hellere sidde og have det rart. Jeg har hele Dagen haft saadan en Lyst til at snakke med Dem.“

Han sagde det i en Tone, der lød fremmed i Karens Øre. Hun saa flygtigt paa ham og fandt ham fremmed i det hele taget. Han sad der i Sofaen, som var det hans egen. De før saa hjælpeløse Øjne, der havde fulgt hende som smaa Hunde, udtrykte Ejendom. Uvilkaarlig følte hun sig irriteret.

„Godt, saa bliver vi hjemme,“ sagde hun med blanke Blaf i Stemmen. „Men i hvert Tilfælde maa jeg have vasket mig lidt og taget et andet Liv paa.“

„Det er da ikke nødvendigt, at jeg gaar ud af den

Grund," sagde Ru iskold over hele Kroppen over sin egen Frækhed.

„Jo," sagde Karen roligt, „det er nok det bedste."

Ru listede forslaaet ud paa Gangen. Tankerne, der nede i den mørke Kælder var blevne fede og ækle som hvide Maddiker, vendte Bugen opad og døde. Han forstod ingenting. Lidt efter forsøgte han at blive vred. Herregud, at hun var saa snerpet. Hvad kunde det gøre, om han saa hendes Arme og Hals. Indigneret gik han frem og tilbage med tunge Skridt, saa at hun rigtig kunde høre det. Mens han gik, lagde han Mærke til, at Kortet med hendes Navn var taget af Døren. Det havde da ellers siddet der længe, der var en lille ren Firkant, hvor det havde siddet.

Karen lukkede Døren op og sagde, at nu kunde han godt komme. Hun knappede den sidste Knap i et skotsktærnet Liv. Da Ru for at aflede Opmærksomheden fra det passerede pegede paa Døren og spurgte, hvor Kortet var blevet af, om kaade Drenge mon havde revet det ned, gik Karen hen til Kommoden. Kortet laa under Lysedugen.

Saasnart Ru fik det i Haanden, gik der en Følelse af Angst igennem ham. Under Navnet stod der med dybt prentede sorte Blyantsstreger: p. p., hvil-

ket betyder saa meget som uretmæssigt Samliv. Det var Tjeps Klo, han kendte de spidse Bogstaver. Tjep havde paa sin egen ondskabsfulde Maade Bud efter ham. Ru havde lusket sig fra et Opgør.

VI

Væggene i Rus Kammer var smurt over med Okker. En tidlig Morgen lyste de gyldent. Der strømmede ind af det snævre Vindu et Skær, der kom fra et højtliggende Vindu overfor, en mat Afspejling af den sollyse Morgen over de duggede Skiffertage. Ru laa i Sengen og saa op med omtaagede Øjne, saa lagde han sig igen tilrette til en lille nydelsesrig Minutlur. Det Indtryk af en gul Fest, han havde faaet ved sit flygtige Blik, blev til Udsigten over en Tomt med et Tæppe af flammende Fandens Mælkebøtter. Drømmen tog ham, han gled smilende hen i mange Slags Erindringer svøbt i blændende gult. Han var alene og gjorde sig Umage for at huske Navnet paa en eller anden. Han vilde med Navnet personificere Omgivelserne, men Trylleordet faldt ham ikke ind. Han kunde ikke komme paa, at den gule Fest var Tjep. Midt i

det hele blev han afbrudt af en kold drømmefjendsk Klokkeringning, som fik ham til at fare op. Han var straks vaagen og saa, at Væggene lyste gyldent og blev veltilmode. I det samme faldt det ham ind, at i Dag var Maaneden udløbet, og han skulde have sin Løn.

Den Dag gik lettere end nogen før. Efter Fyraften vaskede han Ansigtet i to Hold Vand for at være sikker paa, at Huden var klar, og han klædte sig omhyggeligt paa, tre Gange bandt han Slipset om. Nogen speciel Hensigt havde han ikke, han vilde blot lade Feststemningen slaa Rødder. Nu skulde han altsaa op til Karen og betale og i den Dur. Deri var intet usædvanligt, ej heller festligt. Han tog Pungen frem og fordelte Pengene. De to Tikronesedler, som var til Karen, lagde han i et Lukke for sig, de resterende fem Kroner, der var i Smaamynt og fyldte voldsomt, talte han endnu engang igennem, de var hans. Pludselig fik han travlt og børstede sig med let Haand paa Skuldrene. Da han lagde Børsten, faldt han atter i Tanker. Endelig fremtonede Navnet Tjep, og han følte en behagelig Mæthed, som om han endelig havde faaet Ende paa et langt besværligt Regnestykke. Naturligvis Tjep. Naar der i Dag skulde holdes Afregning, og

Karen skulde have sit, var det rimeligt, at Tjep ikke blev glemt. Ru var Tjeps Skyldner. Han maatte betale Tjep hans Snapse tilbage og gengælde Tjep de Ydmygelser, han havde stukket i Lommen. O, han skyldte Tjep meget.

Mens han gik ned ad Gaden paa Vej til Karen, blev det til, at Tjep fik første Ret. At Ru gik Karens Dør forbi, undskyldte han saaledes, at sad han først oppe i det kendte Værelse, faldt Sløvheden over ham, og han blev hængende, og maaske var han ikke i Humør til at opsøge Tjep næste Dag. I Morgen gik han til Karen, og hun skulde faa, hvad der tilkom hende. Han vilde gøre Ret og Skel til alle Sider. Alligevel følte han sig trykket. At gaa til Tjep var jo egentlig et Forræderi mod Karen, og rent instinktmæssigt følte han, at Karens Penge, endog de var puttede til Side, var i Fare. Hans Selvtillid var ikke grundfæstet. Af endnu en Grund følte han sig trykket. Det gjaldt om at overvinde Tjep. Men han følte endnu i sit Indre Reminiscenser af Tjeps Magt. Ru skruede sig kunstig op, men han var ikke sikker i Sammenføjningerne. Skt. Jørgen gik ud for at kæmpe med Dragen i en skrøbelig Rustning.

Inde i den gamle Bydels allerskidneste Gade laa den lille usle Snask „Kilden“, hvis Rum var boret

ind under en faldefærdig Rønne som et Rottehul. Her havde Ru for blot en Maaned siden holdt til sammen med Tjep. Der var ingen Gæster i Øjeblikket, saa Værten Mathisen sad bag Skænken og halvsov under Rummets eneste Gasblus. Da Ru traadte ind, stirrede han mistænksomt paa ham, han genkendte ham ikke. Dette var en meget fin Mand, maaske en Opdager, hvad ellers, Mathisen nærede ikke højere Tanker om sit „Loppeteater"s Tiltrækningskraft.

„Naa," udbrød Ru og prøvede Jargonen. „Hvor har du saa gjort af Tjep. Han har maaske ikke Peberbøssen i Orden, det Fuseldyr."

„Næ, hvad Satan!" udbrød Mathisen. „Skulde man virkelig opnaa at se Ru en Gang til. Det er ellers længe siden. En Snaps hvad? Naa, jeg har ellers hørt noget om, at du skulde være bleven „hæderlig", men det er vel Løgn. Jeg har det fra Tjep, og han er edderspændt paa dig."

„Jeg skulde gærne tale med Tjep."

„Saa er du kommen i en fejl Gade," sagde Mathisen bittert. „Her kommer han kun sjældent. Han er bleven ligesaa fin i Antrækket som du, og saa er dette her naturligvis ikke godt nok. Det er ikke saadan, naar man gaar over i en større Geschæft,

end at feje Køkkentrapper. Men der er altsaa det med at blive snuppet. Jeg holder nu paa, at man ikke skal tage fra Folk, hvad man kan faa godvilligt i mindre Portioner. Man skal være en skikkelig Sut, det ballancerer bedst.“

Ru drak en Snaps og blev kun kort. „Farvel, Deres Højhed,“ sagde Værten efter ham, da han gik. Han kunde ligesaa godt stikle til Ru, for det var jo at mærke paa det hele, at den Kunde var tabt. Ru gik efter Anvisning hen i et Værtshus, der befandt sig paa et betydeligt højere Udviklingstrin end „Kilden“, der var Borde og Stole og en omfangsrig sumpig Karl til Opvartning. Tjep sad i et Hjørne og saa sig om med vagtsomme blinkende Øjne. Han var iført et Sæt brunt Tøj, noget for stort, men pænt. Flippen manglede. Ansigtet saa mindre forvitret ud end ellers, han saa ud til at være gaaet gennem en mild Zone af sit Liv. Da Ru traadte ind, saa de hinanden i Øjnene og maalte Styrke. Ru blev dybt ramt, men holdt Blikket fast. Tjep havde et Par rødrandede, infame Øjne. Der sad hvide Klatter i Øjenkrogene og lignede Blinkhinder. Ru satte sig ved Tjeps Bord og saa sig om.

„Du har nok skiftet Beværtning,“ sagde han. „Skal det være et Glas Øl.“

„Bestil bare," sagde Tjep. „Jeg betaler for mig selv."

Tjep skurede Rus Person med onde Øjne.

„Hvorfor har du ikke opsøgt mig for længe siden," kom det bidsk. „Du er en skidt Kammerat."

„Naa," sagde Ru undskyldende, „jeg vilde først have samlet lidt Mønt, saa vi kunde faa os en glad Aften."

„Ad Helvede til med de glade Aftner," udbrød Tjep indædt. „Her har jeg gaaet en hel Maaned og trisset alene om, ligner det noget."

„Jeg har sgu heller ikke haft det for morsomt. Jeg har slidt og slæbt som et Asen."

„Det kunde du jo lade være med .... Slave."

Ru fortalte nu, hvad han havde bestilt den forløbne Maaned. For at Tjep ikke skulde grine alt for ondskabsfuldt, sagde han, at det med Slid og Slæb var Løgn. Det havde været en Maaneds Ferie saa at sige. Han havde ligget uafbrudt og dvasket paa en Dynge knust Koks — føjeligt Underlag, næsten som en Fjedermadras. Og ædt havde han som en Tærsker, fintbelagt Mad med Snaps. Hans Helbred havde næsten lidt under dette Velvære. Sommetider havde han været bange for at faa Sovesyge og Forkalkning i Ledene. Mens han talte, ind-

skød Tjep nu og da et Løgn og Sludder nogenlunde velvilligt som en Slags Opmuntring.

„Vi maa have mere at drikke,“ sagde Ru og saa paa de tomme Glas. „Her er Penge nok her.“

Tjeps Øjne blev smaa, han blev varsommere i sin Adfærd.

„Hvorledes gaar det med Kvindfolket,“ nedlod han sig til at spørge.

„Jo Tak, vi har det rigtig rart sammen,“ svarede Ru tvetydigt.

Tjep saa slesk paa ham, som om han udbad sig Detailler. Skønt Ru havde den største Lyst til at hale en Sukces i Land paa en dundrende Løgn, var der noget, der afholdt ham derfra. Han hævede blot sit Glas og saa betydningsfuldt paa Tjep. Der var et sødt forborgent Smil om hans Mund.

Timerne gik, mens de sad i den afsides Krog, hvor ingen kom undtagen Opvarteren, men han kom ogsaa tit. Ru var besat af en rasende Tørst. Det gjaldt om at slaa den Mand i ham ihjæl, der stod i Gæld til Karen. Jo mere han drak, des friere følte han sig overfor Tjep. Det maatte erindres, at hver Gang Tjep drak, modtog han af Rus Rundhaandethed. Spiritusen opløste Ru Lag for Lag, Bunden var et Morads af Pral.

Mens Ru udviklede sig, sad Tjep tavs og skubbede efterhaanden Fødderne saa langt fra sig, at han halvvejs laa i Stolen med Halsen støttet mod Stoleryggens øverste Runding. Hans Øjne sad fast i Ru som Pilespidser med Modhager, og hans Haand, der hang ned i Jakkelommen, legede med tre smaa Tærninger. Henad Midnat gik Døren ud til Gaden pludselig op af sig selv, og Vinden strakte en kold Tunge ind i det overhedede beklumrede Beværtningsrum, Gadelygten udenfor klirrede med sine Glas. Ru saa mod Døren med et tykt Blik.

„Værsartig, min Herre," sagde han og bukkede, „træd inden for. Forestillingen er straks forbi, og saa begynder Mordet i Teksas forfra. Mange andre udmærkede Billeder."

Tjep for i Vejret, slængte Tærningerne paa Bordet og fortsatte i Rus Tone:

„Blandt andre Spillerne i Montekarlo, Knald eller Fald, udmærket Billede, Sensation, værsartig, værsartig."

Ru lo.

„Skal vi tage en Omgang," sagde han.

Den sidste Time før Beværtningen lukkede, spillede de. For at det ikke skulde tage sig ud som Hasardspil, betalte de ikke med Penge, men med

Papirslapper, hvortil de brugte den hvide Kant om en Avis. Ru tabte ustandselig. Hvis det havde staaet ham klart, hvad den Papirsdynge, der laa foran Tjep, repræsenterede i Penge, havde han ikke vedblivende kastet Tærningerne med en saa flot Haandbevægelse. Men han anede det ikke. Han vidste ikke, at han i Øjeblikket havde gjort et godt Greb i Karens Penge. Da den tykke Opvarter raabte gennem Lokalet, at nu var det Lukketid, spurgte Ru i en overlegen Tone Tjep, hvor stor Spillegælden var.

„Sytten Kroner og firs," svarede Tjep knap. Han havde hele Tiden holdt Regnskab.

„Det er umuligt!" udbrød Ru forfærdet.

Tjep talte klart og roligt Papirsedlerne igennem og lod Ru bekræfte Talangivelserne.

„Jeg kan ikke betale," sagde Ru fortvivlet. „Det er ikke mine Penge, det er hendes."

„Kan ikke betale," sagde Tjep pludselig ophidset. „Hvad skal det sige. Er du en Kæltring. Jeg vil have mine Penge."

Ru, der havde rejst sig op, stod og svingede saa underlig hjælpeløst. Han saa sig om som en Mand, der spejder efter Flugtmuligheder. Henne paa Bordet laa Tærningerne med tretten Øjne i Vejret, og ved Siden af laa Avisen, hvis Kanter saa ud som

afgnavet af Rotter. Omsider tog Ru Pungen op og betalte stille.

„Nu vil jeg hjem,“ sagde han mat.

Ru var langt fra ædru, men da han kom ud i den kolde Luft, blev han helt fortumlet. Viljeløst fulgte han Tjep. „Nu driver vi om til Klokken fire,“ sagde Tjep, „og saa gaar vi paa Morgenbeværtning. De drev i den Retning, Septembervinden førte hen. Det var en mærkelig Kringelgang gennem Byen. Vindtrykket slog ned oppe fra og fordelte sig i Gaderne, ved Hjørnerne stod der Strid, saa at Gadestøvet hvirvlede i Vejret i høje Spiraler. Ru hverken saa eller hørte, han gik som derude paa Landevejen. Han mærkede Trætheden efter den foregaaende Dags Arbejde, men Tjep bandt som en Magnet. Desuden ventede der ham intet godt hjemme. Nu og da blussede det uroligt i hans sløve Sjæl. Da de kom ud paa den store Svingbro over Havneløbet, traadte han hen til Rækværket og saa ned i den sorte Strøm. Tjep gættede hans Tanker og sagde et raat: Sludder Tøs. Ru saa skræmt i Vejret. Nogle store skeletagtige Kulkraner langs Kajen tilhøjre tegnede sig sorte mod en blaalig Lystaage, der strakte sig op i Luften over Jærnbaneterrainet langt borte.

Den Nat og de følgende to Døgn, i hvilken han

dukkede dybere og dybere ned i den tidløse Glemsel, stod sidenhen som tegnet i sort og atter udtværet. Enkelte Momenter blev tilbage. Tydeligst huskede han en Morgen i en Port. Udenfor strømmede Regnen stridt som fra en Bruser. Straalerne slog imod de blanke Fliser og dannede ligesom smaa Glasklokker, der gled med Vinden henad Fliserne. Naar de knallede, døde en lille Prik Morgenlys.

Skæbnen vilde, at han skulde vaagne nøgtern netop i de Omgivelser, i hvilke han havde oplevet den lysmætte varslende Nat. Sløv af Kulde trak han den Skulder til sig, der havde været limet til Tjeps venstre Hofte, og sad oprejst. Straks faldt han forover med glippende Øjne, der valgte mellem Gruset under Bænken og Søvnens Mørke. Det tog lang Tid, men endelig rejste han sig op og stod og svinglede som paa Stylter, mens Blikket steg fra den yderste Flisekant over en graa Vej, en grøn Mark, en gul Villa, og blev hængende ved en sammenbunket Skyhimmel, der drev trægt med den friske kolde Vind. Han gik et Par Gange frem og tilbage for at kende, om han havde Kræfter helt ud i Benene eller hvorledes. Han var følelsesløs af Kulde.

Det var en graa, øde Dag. Den nyanlagte brede Vej, der stod ud af Byen i en ret Linje, endte blindt

i den graa Dis langt ude. Til begge Sider laa vældige græsgroede Byggegrunde med et Slyngværk af Stier. Hist og her var fremtidige Gader antegnede i Terrainet ved regelmæssige Volde af Fyld. De laa vinkelret paa den brede Vej og skulde med Tiden forbinde de to Bydele, der omtrentlig omsluttede Byggegrundene. Kun en Strimmel af de Grunde, der laa Byen nærmest, var udnyttede, der laa Kolonihaver. Resten var foreløbig udlagt til Paradis for Ukrudt, men Byens Stenrødder groede underneden.

Da Ru havde gaaet lidt frem og tilbage, begyndte Tænderne en rasende Klapperdans. Kulden, der havde dødet hans Krop, kæmpede mod den Gnist af Varme, Bevægelserne tændte i ham. Han tænkte paa at stikke i Løb og kredse omkring Bænken, hvor Tjep sov, som et Barn, der leger Cirkushest, men en Mand, der skød Genvej ad en Sti, vilde rimeligvis finde det paafaldende, og Ru holdt ikke af at blive bemærket.

Ru var den samme som for en Maaned siden. Dette Kæmpesold havde udrenset al Erindring om at have levet et andet Liv, end det, der nu laa for. Ganske selvfølgelig faldt han til i Omgivelserne. I den Grad var hans Arbejdsperiode gaaet ham af Minde, at han end ikke opdagede, at han var iført

noget gammelt pjaltet Tøj. Han var hos Tjep Herren og Mesteren, og dermed faldt al Ræsonneren bort. Der var kun Øjeblikket.

Det kunde se ud, som om han havde mistet al Sammenhæng, men pludselig var der noget, der pinte hans slumrende Erindring. Den Bænk et Stykke nærmere Byen, var det ikke den, han havde siddet paa den Nat, der ikke var nogen rigtig Nat. Den Nat, der havde gjort saa dybt Indtryk paa ham, steg frem som en bleg Genganger, der pegede ud i Mørket efter et eller andet. Lidt efter kom der noget frem, et Værelse med gule Vægge, en Kat med grønne Øjne i Kældermørke. Navnet Karen dukkede ogsaa frem, men dækkede ligesom kun over noget uvirkeligt, en Drøm. Det blev kun til vage Forestillinger, som han instinktmæssig søgte at erstatte med andre, hentede fra Nuet. Blandt andet gjorde han Iagttagelser vedrørende Tøjet, og han konstaterede, at han havde ejet et bedre Sæt, som imidlertid var bleven sat paa Laanekontoret, for at Soldet kunde fortsættes. Dette var meget forfaldent med Flænger baade hist og her.

Det var Tjep til megen Fryd, at Ru lignede en Lasarus, som han siden dinglede om.

Dagen blev borte som alle Dage, han tilbragte

sammen med Tjep, den smuldrede umærkelig hen. Om Aftenen gik Tjep op til en Bekendt for at lirke lidt Mønt, og Ru blev alene. Der paakom ham en generende Uro. Han standsede uden tydelig Foranledning foran Butiksvinduer, gloede tomt paa Tingene og gik videre. Rastløs gik han Gade op og Gade ned. Under sin Omkringdriven kom han ned i Havnekvarteret, og her var det, han pludselig fik sin Erindringssum kompletteret. Op af en Beværtningskælder stod de sprukne Toner af en forskreget Gramofon. Da han hørte Melodien, var det, som om han fik et Slag. Billeder af en lampeoplyst Stue med rødblomstret Tapet lynede ud af Mørket og blev borte. Op af Sløvhedens sorte Vand havde en sølvblank Fisk slaaet Smut. Uden Tanker, men med et stærkt Sug gennem Sindet, gik han videre. Han kom endelig ud i Kvarteret, hvor han blot for faa Dage siden havde baaret Kul rundt. Han krydsede om i Gaderne, men gik omhyggelig uden om Karens og Kulhandlerens Bopæl. Efterhaanden krængedes Sløvhedens tykke skorpede Ham af ham, og han fik øm, saarbar Hud. Der opstod ikke Fortvivlelse i ham, ti Episoden var allerede i hans tidløse Vagabondsind bleven Fortid, men han gjorde sig en hel Del Tanker. Time efter Time kredsede han i en vis

Afstand omkring Karens Hus. Han kom forbi en Butik, hvorfra der stod en fed Lugt af Æbleskiver, og han mindedes, at han den Aften, han gik bag efter Karen, kom her forbi. I det samme kom han til at tænke paa Ildslangen, som han den Aften havde staaet og betragtet. Nu kredsede den som altid der i Luften over Taget omkring Navnet paa et Fødemiddel. Det var alligevel godt det med det faste Punkt, man kunde holde sig klar af meget. Anderledes end naar man forvildede sig ud i Verdensrummet, for der var ingenting ....

En høj pjaltet Fyr skubbede sig ned i Karlsens Butik. Karlsen stod selv ved Disken. Uvilkaarlig gjorde han en Bevægelse henimod Brændevinsankeret, som om han ventede Bestillingen. Ru stod et Øjeblik med Ryggen til Lyset, men da Karlsen ikke genkendte ham, sagde han:

„Ja, jeg er altsaa Rudolf.“

„Jasaa,“ udbrød Karlsen overrasket. „Naa er De der. Hvor har De været henne i al den Tid.“

„Ja, hvor har jeg været henne. Jo, jeg har haft noget at ordne, forskellige Ting ....“

„Det maa jeg tro,“ sagde Karlsen spottende. „De ser jo ud, som De havde væltet en Syreballon over

Dem. Jeg kunde slet ikke tænke mig, at det var Dem. Hvad vil De forresten?"

„Kan De ikke bruge mig?" spurgte Ru modløst.

Karlsen rystede paa Hovedet.

„Vi har faaet en anden Karl," sagde han, „en pæn ædruelig Fyr. De vil vel ikke have, at jeg skal jage ham væk for Deres Skyld. Da De blev borte, forhørte vi os paa Hospitalerne, men der var De selvfølgelig ikke. Saa fortalte Karen Hansen mig noget om Dem, og saa forstod jeg jo nok, hvordan det hang sammen med Udeblivelsen. Hun var meget ked af det, det Skind."

„Var hun meget ked af det?" hviskede Ru.

Vreden kogte op i Karlsen ved Synet af det ynkelige sønderslaaede Menneske, som han engang havde næret Tillid til. Han sagde hæftigt:

„Det er da ikke saa underligt, naar De bedrager hende for hendes surt sammensparede Penge. Føj for Pokker, De er en køn Slubbert."

„Tror De ikke, De kunde bruge mig?" spurgte Ru sløvt.

„Jeg har sagt Dem Besked. Jeg har faaet en pæn, ædruelig Karl, som jeg kan stole paa. Saa De kan godt holde Deres Kæft og gaa Deres Vej. Jeg ønsker ikke herefter at se Dem i min Butik, at De ved det,

hverken som Pladssøgende eller Kunde. Og hør, jeg kan sige Dem med det samme, at De kan spare Dem Ulejligheden med at gaa op til Karen Hansen. Hun har selv sagt, at hun ikke ønskede at se saadan et usselt Drog for sine Øjne. Gaa saa."

Da han oppe paa Gaden gik forbi Oplagsrummets lille Vindu, tænkte han paa, om den ny Karl nu stod der nede i Mørket, og saa hans store Fødder pile forbi. Skulde han gaa hen og sparke Ruden ind som en sidste Hilsen til Karlsen og hans pæne, ædruelige Karl. Ru drev om i Kvarteret uden at tage sig af, at det blev over Tiden, da han skulde træffe Tjep. Lygterne tændtes i de snavsede Gader. Det var nu saa mørkt, at han turde gaa forbi Karens Bopæl. Han bøjede Nakken tilbage, jo der var Lys i hendes trefags Kvistvindu.

Han drev nu saa længe rundt, indtil han kom i Tanker om at knappe Pinen af og gaa den vanskelige Gang til Karen. Han kunde jo ikke slippe udenom. Kanske der alligevel var Naade for ham. Inde i Gangen blev han staaende. Man kunde ikke vide, om hun ikke kom ned for at gøre et eller andet Indkøb. Omsider gik han op ad den mørke Trappe, tog tøvende Trin for Trin og for sammen, naar et af dem knirkede alt for vrissen. Det var bælgmørkt,

men han behøvede alligevel ikke at føle sig for, saa nøje kendte han Trappen.

Det var i en Art Bedøvelse, han gik, saa Mod var der ikke Brug for. Ligesom den Gang, da han stod uden for Døren sammen med Tjep, snurrede Maskinen inden for, saa Gulvet dirrede under ham. Meget ligefrem greb han i Klokken og blev staaende forstenet paa Maatten med Hatten i Haanden, indtil Karen lukkede op. Hun stod med Lampen i højre Haand, Øjnene glippede ustandselig, Ansigtet havde en usund Kulør. Hun saa ublid ud, Mundvigene var tynget af Bitterhed. Da hun opdagede, hvem den Fyr var, som hun holdt for en Tigger, hævede hun Brystet og pustede ud. Der kom noget mandhaftigt over hende, Ru skulde ikke dø i Synden.

Ak ak, den stakkels Ru, mere end præsentere sig formaaede han ikke. Øjnene løb forvirret rundt som Kakkelakker i Lys. Han var under et voldsomt Tryk, men Tankerne stod stille. Tungen laa dirrende og tyk i sit Leje parat til at sejle ud paa en Forklarings vide Vande. Han stønnede og jog en Blæst af Brændevinsaande lige ind i Karens Ansigt. Hun løftede Haanden som for at slaa, men nøjedes med at smække Døren i med Eftertryk. Et Øjeblik

blev Ru staaende, saa faldt han paa Knæ paa Maatten og græd. Han hulkede, saa det gav Genlyd paa Trappen, det lød som en Hunds Gøen. Indenfor var der ganske stille, man kunde ikke vide, hvad Kvinden tænkte. Han blev liggende længe og gav sig. Forstødt ja, atter kastet ud i bundløst Vagabondliv, i hvilket han i dette Sorgens Øjeblik følte, at han maatte gaa under. Ingen kunde være mere eftertrykkelig kvast end han, da han stavrede ned ad Trappen.

VII

Det var henad Aftenen paa en kold, klar Dag, at Ru og Tjep trak gennem Forstaden udefter. I over en Uge havde de været sammen baade Dag og Nat, og det havde været en besværlig Tid i uafbrudt Bevægelse for at fremskaffe Mad og Logi. I dette tidløse Leben var Rus Erindringsliv skrumpet fuldstændigt sammen, Karen, Fremtiden og det hele var glemt. I Øjeblikket følte han sig kun truet af et mindre lunt Natteleje. Det havde været en aldeles forhekset Dag i Dag. Det var nok Tallet tretten, der var paa Spil. Naar man forhørte sig, skulde det nok vise sig at være den trettende i en eller anden Maaned. Alle, de havde henvendt sig til, havde bare snøftet med Næsen og var gaaet deres Vej. Hele Byen havde ved et mærkeligt Tilfælde Snue. Det var næsten at tvinge en ærlig Mand til Selvtægt. Et af disse frakkeklædte Mandfolk skulde

bare vide, hvad det var at gaa paa Gaden en Nat. Naa, saa vidt kom det nu ikke denne Gang, men noget nær op imod. Tjep havde fundet en nogenlunde lempelig Udvej.

Tjep var i en dyster Stemning. Hans buskede Øjenbryn hang som to sorte Tordenskyer. Som altid, naar han spekulerede, gik han stærkt, Ru sjoskede et Par Skridt bagefter. Pludselig vendte Tjep sig om og saa paa Ru med en kold Triumf i de grønne Øjne.

„Du,“ sagde han, „den kan laves. Hende havde jeg rent glemt, det er en gammel Tingest, jeg kendte for nogle Aar siden. Manden er Kolportør og ude og rende hele Dagen. Har truffet paa ham, en spyds Fyr, lægger ikke Fingeren imellem overfor Kællingen. Hun er knusende bange for ham. Der gaar jeg op i Morgen. Bare jeg kunde huske, hvad hun hed. Naa, lidt kan der reddes, hun har Arbejde hjemme, fletter Rørsæder.“

„Bare du kunde faa to Kroner,“ sagde Ru. „Saa blev der baade til det ene og det andet. Det er dog bedre at ligge paa Herberge. Disse her Skure er jo mange Gange saa utætte. Og koldt er det jo nu.“

„Jeg syntes, at du skulde skaffe dig noget bedre,“ sagde Tjep haansk.

Ru tav beskæmmet.

De drejede ned ad en Sidevej. Da de havde passeret et Plankeværk, aabnede Landet sig for dem. De saa ud over flade, karakterløse Marker, over hvilke der stod en grønlig, gennemsigtig Aftenhimmel. Flere Gange, mens de gik, rullede en Skraldevogn forbi. De sløve og forpjuskede Proletarheste travede af sig selv den kendte Vej, mens Kusken tog sin en Lur med Pisken strittende i Hænderne, han lignede et Fugleskræmsel i kraftig Vindtræk. Paa den anden Side Jærnbanedæmningens kunstig lige Horisont laa Lossepladsen.

For at komme ud til de Kolonihaver, som tiltrak Tjep formedelst deres velassorterede Udvalg af Lysthuse, maatte Kammeraterne over Lossepladsen. Det var en Sænkning i Terrainet, som skulde udfyldes, og den fremkomne Flade udstykkes til Byggegrunde. En sur Aande stod op af det bløde Skarn og fik Ru og Tjep til at skynde sig. Rundt om gik gamle, betændte Mænd og skrabede i Skarnet med Stokke. Leder saa skulle I finde. Med Alvor og Metode kan der udrenses Guldstøv selv af Skarn.

Disse Mænd ved det laveste af alt Arbejde irriterede Tjep, som varslende Skygger.

„Svinebæster,“ snærede han.

„Hyæner,“ sekunderede Ru.

Et Stykke længere fremme mødte de et grotesk Optog. Under nogle gamle udmarvede Piletræer stod en lille Deling defekte Toiletmøbler opmarscheret. En af de Gamle har, mens han gik rundt efter sit Samlerinstinkt, pludselig født en solglitrende Tanke i sin klamme Sjæl og har af Taknemlighed herover spildt Kræfterne paa et pekuniært værdiløst Arrangement. Baade Tjep og Ru fandt Spøgen god, og Tjep hæftede en Stump Historie til hver eneste af Optogets Deltagere. Tjep lo højt og skrattende, Ru derimod mere afdæmpet, han havde opdaget, at han paany stod overfor Tallet tretten.

Efter at have passeret en Mark med visne Kaaltoppe naaede de Kolonihaverne, hvis Lysthuse stod som en spredt Lejer. Det var saa langt hen paa Efteraaret, at de næppe kunde risikere at træffe nogen af Ejerne, men alligevel stod de et godt Stykke Tid og spejdede ind over de nøgne Haver, inden de gav sig i Lag med at forcere Hegnet. Adgangen var ikke vanskelig. De fem Pigtraade, der var anbragt den ene over den anden, hang saa slapt, at to Mand mageligt kunde slippe helskindet igennem, naar den ene spændte to Pigtraade fra hinanden, mens den anden krøb igennem. Godt og vel paa

den uretmæssige Side stod Ru og Tjep og udpegede de Lysthuse, som tydede paa størst Komfort.

„Der er et henne med fire Søjler udenfor,“ sagde Ru, „det ser fint ud.“

„Ja, fattigt fint,“ snærede Tjep. „De har gjort saa meget ud af det Ydre, at der ikke er bleven Raad til det Indre. Nej, se det grønne uanseelige derhenne, det er solidt, og der er rene Gardiner for Vinduet, det tager vi.“

De gik derhen og snuste lidt om det. Gardinerne dækkede saa godt, at man ikke kunde se ind, og Døren var befæstet med en fint kultiveret Laas.

„Det tyder godt,“ sagde Tjep. „Ind vil vi Fanden fløjte mig.“

Ru saa sig om op trippede, som om han frøs. Situationen begyndte at forurolige ham.

„Skal vi ikke hellere gaa hen et Sted, hvor der bare er en Krampe for,“ sagde han spagt. „Dette her smager af Indbrud.“

„Sludder,“ udbrød Tjep ophidset. „Vi vil jo ikke stjæle noget. Vi vil bare have en Smule Husly. Se at finde en Jærnting, jeg kan brække det Skidt op med.“

Ru lod, som om han søgte, og kom hurtigt i en vis Afstand fra det grønne Lysthus. Hvis han havde

turdet for Tjep, var han helst gaaet længere endnu. Vel var han moralsk svækket af Vagabondlivet, men en vis Samfundsrespekt havde han bevaret. Og Laasen er Ejendomsrettens Symbol.

„Man kunde naturligvis slaa Ruden itu og gaa den Vej ind," sagde Tjep. „Men saa er det om at faa Hullet stoppet til igen."

Op til Lysthuset stod et smalt Skur med flere Etager tomme Kaninceller. Tjep saa paa det og fandt, at der bag ved maatte være en skjult Krog, som det maaske kunde lønne sig at undersøge. Kan hænde her var henstillet nogle Spader og andre Havedyrkningsredskaber. Tjep ragede ind i den mørke Krog og fik fat i et glat Træskaft, som viste sig at høre til en Rive. Andre Genstande var der ikke at føle. Og nu gjorde Tjep det Kunststykke i tre paa hinanden følgende Slag at ramme Lysthuslaasens lille runde Messingskive med Enden af Rivens tunge Jærntværstang. Det buldrede fælt i Døren, men ved det tredje Slag var Laasen sprængt.

„Træd nærmere, min Herre," sagde Tjep og aabnede Døren.

Ru kom luskende som en Hund med Halen mellem Benene. Det var nu saa mørkt, at man behøvede en Tændstik for at orientere sig i Lysthuset.

Efter at have gramset Lommerne igennem fandt Tjep et Stykke Strygeplade og Ru en Tændstik, og med megen Forsigtighed tændte de den. Ru gjorde et Rejespring, da han saa, at der op ad den ene Væg stod en noget forfalden Sofa.

„Der kan kun ligge en Mand,“ erklærede Tjep koldt. „Der ligger jeg. Det er mig, der har brudt Lysthuset op.“

Ru blev modfalden, men hævdede sig ved at finde en lille tarvelig Køkkenlampe, som han tændte.

„Her ligger et gammelt skabet Gulvtæppe trillet sammen,“ sagde Tjep. „Det kan vi lægge i Lag, saa kan du komme til at ligge meget godt.“

Han vilde præcisere, at Ru ikke kunde gøre sig noget som helst Haab om at deltage i den Nydelse, som det vilde være at ligge paa Sofaen. Den var hans, Fanden gale ham. Det var et Fortrin saa stort, at det befæstede et Svælg mellem ham og Ru. Tjep forsøgte at slaa Bro over med megen Venlighed. Da de havde lavet til for Natten, fik Tjep den Ide at ransage en gammel irgrøn Skibskiste. Den var saaomtrent tom. Der stod bare paa Bunden et forbrændt Spritapparat og en Flaske. Han tog Proppen af Flasken, lugtede, tog en Mundfuld, som han med alle Tegn paa Væmmelse spyttede ud igen.

„Det er ikke Vinsprit," sagde han tænderskærende. „Det er forbandet Kogesprit. Selvfølgelig. Føj."

Han vilde slænge Flasken ned i Kisten igen, men fik pludselig Betænkeligheder.

„Vent lidt," sagde han. „Man kunde maaske forbedre Temperaturen herinde."

Han hældte Spritten ud over Gulvet og antændte den med en Papirsbrand fra Lampen. Fligen af et gennemsigtigt blaat Flammeslør viftede op fra Gulvet. Da Ilden naaede en Pøl i et hulslidt Brædt stod en alenhøj Flamme i Vejret. Med tøvende Fjed gik Flammen fra Pøl til Pøl, det saa ud som en Barnesjæl, der listede over Gulvet og forsvandt ved Døren. Tjep og Ru saa til med stive Blikke. Der kom en vis Undseelse over dem, da Flammen slukkede. Ru rundede Ryggen og gned sig i Hænderne. En tør Varme fyldte det lille Rum.

„Nu kommer vi min Salighed ikke til at fryse i Nat," sagde Tjep. „Skal vi saa tage og lægge os."

Tjep smed sig paa Sofaen, og Ru fandt, at han egentlig laa meget godt paa sit firedobbelte Lag Gulvtæppe. Allenfals langt at foretrække for at sidde i en kold Port og sove, saaledes som han havde gjort i den forløbne Uge. Man behøvede da ikke at rulle sig sammen som et Dyr for at holde Var-

men, man kunde da strække sig. Saa blødt som Tjep oppe i Sofaen laa han jo ikke, men hvad var der at gøre ved det. Tjep tog og gav, som han fandt for godt, lovet være Tjep.

„Skal vi lade Lampen være tændt lidt," sagde Tjep gabende, „og ligge og glo."

De laa og saa op i Loftet paa en rusten Krog, i hvilken der formodentlig om Sommeren var anbragt en Hængelampe. Det maatte være hyggeligt, naar Lampen i de lune Augustaftner hang tændt over et hviddækket Bord med benfri Sild, Æg og Øl. Fatter gik ude i Haven og saa paa Jorden, som han siden i Foraar havde gaaet og stukket i, og som han snart skulde overantvorte i Vinterens haarde Hænder. Ru saa saa tydelig det hele. Det var, som om han selv var Manden. Lyset faldt saa kønt ud gennem Vinduets hvide Sky af Gardiner. Inde fra Lysthuset hørtes raslende Gafler. Derinde gik Karen og lavede til ....

„Saa sover vi," sagde Tjep og strakte sig henimod Bordet, hvor Lampen stod. I Haanden holdt han en af sine revnede Støvler, hvis Hæl han anbragte over Glasset. Flammen hoppede i Vejret som en hovedløs Hane, og saa blev der mørkt.

„Du kunde ligesaa godt have skruet ned," sagde

Ru med pludselig Bitterhed: „Hele Hytten er fuld af Os, her er ikke til at aande.“

„Saa skulde du tage og gaa uden for,“ svarede Tjep spodsk. I det samme slap han en Vind. Henrykt over, at Naturen kom ham til Hjælp, opfyldtes han af et levende Velvære, som jog Døsigheden paa Flugt. Han vendte og drejede sig paa Sofaen og kunde ikke komme til Ro med sin Lystighed. Fjedrene under ham skreg hoverende. Men Ru laa ganske stille og saa ud i Mørket med store søvnløse Øjne. Han tænkte ingenting, men der var en vis Spænding over ham, Sanserne var paa en Gang ganske særlig oplagt. Det var, som om han i en lang Dvaletid havde ernæret sig af Indtryk, der kun var naaet ham som en dump Mumlen og først nu var i Stand til at opfatte klart. Han følte kraftigt, at det netop var ham, der var i Gang med at optage. Han strakte sig saa vidt saa vidt, men for af og til energisk sammen som et Slimdyr i Bevægelse. Over et stort og stille Hav for Kastevinde af Fjendtlighed.

Da skete noget, som til enhver anden Tid vilde have været en stor Spøg, men som i et ugunstigt Øjeblik blev taget for Ondsindethed. Begge Tjeps Støvler, som havde staaet i Sofaen mellem Tjeps Bryst og optrukne Knæ, røg under en Vending over

Sofakanten og traf Ru i Panden og paa hans venstre Haand. I Stedet for at bande og skælde ud, drejede Ru sig lynsnart en halv Omgang og langede et mægtigt Spark ud efter Sofaen. Mør og gammel, som den var, brast den sammen med en bragende Bebrejdelse. Forbenene skred ind under, og Tjep trillede ned lige i Armene paa Ru. Tjep var rasende over Rus sejrrige Taktik og forsøgte at lange Ru en Skalle, men opnaaede kun at prøve sit Kranies Stabilitet mod Gulvet. Dermed var Optrinets absolutte Alvor givet. Tjep var ikke den Mand, der prostituerede sig og fandt sig i Henstand paa Oprejsningen. Hurtig og smidig og uden Respekt for visse Angrebs Uhæderlighed, var han en overmaade farlig Mand. Men Ru havde sekunderet Tjep under flere Slagsmaal, kendte hans Metode og vidste at vare sig. Saa snart Tjep havde vristet sig løs fra Rus Favntag, stod han paa Gulvet samtidig med Tjep og sprang hen i en Krog, hvor han blev staaende med stærkt foroverbøjet Krop og de knyttede Næver strakt frem for sig som Puffer paa en Jærnbanevogn. Saaledes stod han et Øjeblik, men pludselig gik Spændingen af ham. Tjep ravede rundt i Mørket uden at vide, hvor han havde Ru.

„Nu syntes jeg, at vi skulde tage og holde op,“

sagde Ru i en nedslaaet Tone. „Lad os se at faa tændt Lampen og Sofaen stablet paa Benene. Det her er der ingen Mening i.“

„Naa, er du der, din Kanelstang. Er du bange for Mørket, hvad. Eller kan du ikke se at finde ud, for saa skal jeg hjælpe dig.“

Tjep nærmede sig, og Ordene spruttede ham ud af Munden som Gnister fra et Fyrværkerihjul. Det var en uhyre Masse glatte almene Trusler, han gav fra sig i en Tone, der lød som tilbagetrængt Knurren. Den sangvinske Ru, der selv var saare forsonlig stemt, antog, at Tjep lod Vreden løbe Kraften af sig i et Grusbjærg af Ord, han opgav Forsvarsstillingen, og hans knyttede Hænder løstes. Tjep var nu ganske nær. Ru mærkede hans hede, hidsige Aandedræt i Ansigtet. Den vrede Knurren slog om i en sødlig Hvislen, og før Ru anede Uraad, fik han et stærkt Stød i Hoften, det var nok ment til et mere ømtaaligt Sted. Rasende over det sjofle Angreb sparkede Ru ud med sine lange Ben. Flere Gange syntes han, at Støvlerne sank dybt ind i noget blødt, bestemt kunde han ikke vide det, han var fuldstændig fra Samling. I disse Sekunder udløstes det Had, han gennem Tiden havde samlet mod den overmodige Tjep. Da han kom til sig selv i den dybe

Stilhed, opfyldtes han af en befriende Følelse, han hvilte atter i sig selv. Et Øjeblik stod han og saa ud i Mørket og lyttede til Flagstanglinens Smæld imod Flagstangen ude i Haven. Saa forlod han ganske sindig Lysthuset og lod Døren staa aaben efter sig.

Det var en klam, raakold Nat. Jorden var fugtig slimet som en Tusseryg. Kolonihaverne laa i tykt Mørke. Ru famlede sig frem mellem de spinkle Pindeværkshegn. Af og til blinkede det blaat inde over Forstaden som Genskin af et fjærnt Lyn. Det stammede fra en lille skærende Gnist, som en Sporvogn tabte efter sig i Farten. En let Dis forplantede Lyset højt op i Luften.

Ru naaede Hovedhegnet med de fem Pigtraade og søgte et Sted ud, hvor Spændvidden var størst. Han flettede sine Fingre ind mellem to Pigtraades skarpe Klør og fjærnede Traadene fra hinanden, mens han med langsomme, beherskede Bevægelser krøb igennem. Han vilde være sluppet ud paa fri Mark uden en eneste Rift, hvis han ikke midt under Operationen var bleven febrilsk. Det forekom ham, at Tjep kom løbende hen imod ham med sin sløve Kniv i Haanden. Ude af sig selv af Skræk slap han sit Tag i Pigtraadene, som klappede sammen og

satte sine Tænder i ham. Med et voldsomt Ryk befriede han den Halvdel af Kroppen, der sad fast i Saksen.

Da det gik op for ham, at Tjep kun havde været over ham i hans egen Fantasi, drog han Vejret dybt. Det gjorde ondt i Ansigtet og paa Hænderne, og Tøjet havde vist ogsaa lidt en Del, med forsigtige Fingre beføltе han Skaden. Værst var det med Tøjet. Ja ja, ja ja, nu stod han da paa fri Mark og kunde gaa, hvorhen han vilde. Tjep var han færdig med for bestandig. Hvad han egentlig fremtidig vilde, vidste han ikke, men han følte ikke nogen Frygt. Det skulde nok gaa. Naar han kunde bringe Tjep til Tavshed, kunde der vel ogsaa ske andre Mirakler. Foreløbig vilde han kun gaa ind i Byen og tilbringe Natten under Lygterne. Resten kom nok af sig selv.

Med langsomme Skridt gik han over Lossepladsen ind mod Byen, hvis Lysaande stod højt op i den sorte Nat.

VIII

„Kom her hen og lad mig se paa jer," sagde Prokuristen til en halv Snes forskelligartede Mennesker, som gik og drev rundt i Gaarden. Prokuristen var kommen noget sent op den Morgen, allerede i Porten havde han taget Butiksnøglen i Haanden. Ilfærdigt styrede han hen mod Lagerindgangen bag en Vareelevators rustne Skinner, og Flokken fulgte efter ham som et Kølvand. Der var unge, paalidelige Mænd med brede Skuldre, ældre, uhelbredelige Løsgængere med en forbigaaende Lyst til en Tjans og ganske grønne, frække Knægte. Bagerst men ragende op over Flokken gik Ru.

Da Prokuristen havde faaet Døren op, vendte han sig om og besaa Flokken. De bagerste spredte sig forsigtigt ud til Siderne, for at ikke de forreste skulde tage Lyset fra dem, kun Ru blev staaende, han kunde ses endda. De første, Prokuristen fik Øje paa,

var to ældre, rødnæsede Svende, han rystede paa Hovedet, og de to Forhærdede skulede til hinanden og knurrede. „Maa jeg," tillod en ung Springfyr at gøre sig bemærket med. Men Prokuristen havde faaet Øje paa Ru.

„Hvad Fanden har De gjort ved Ansigtet, Mand?" spurgte han. Røde Rifter inddelte Ansigtet i Kvadrater, det saa ud som Længde- og Breddegrader.

„Det er Kællingen, som ikke har kunnet holde sig i Skindet," svarede Ru med et Forsøg paa Gemytlighed.

„Da syntes jeg, at hun har gjort det meget godt," udbrød Prokuristen leende. „Det kunde oven i Købet tage sig ud, som om hun havde brugt Lineal. Kom De her hen. I andre kan gaa, det er ikke hver Dag, man kan faa en tatoveret Mand til sine Reklameskilte."

Saaledes kom Ru til Plads.

Det var den rigtige Ende, Ru havde faaet fat i. Bestillingen var nem og adskilte sig kun fra hans Vagabondtilværelse derved, at han var *forpligtet* til at flakke Byen rundt. Den Smule Skilt, som han havde at bære paa en Stang over Hovedet, var slet ikke værd at tale om, den var let som en Fjer og virkede tilmed i Blæsevejr som et helt Aëroplan.

Han fløj gennem Byen i en Sky af Støv og smuldrede Hestepærer, hvilket kunde være meget oplivende som en Afbrydelse af Ensformigheden. Af andre Forlystelser forefaldt af og til et Skænderi med en Kusk, som han generede i Kørslen ved at opføre sig som et Køretøj med ubetinget Ret til Kørebanen. Men for det meste stod han sagtmodigt paa et Gadehjørne og betragtede Færdslen. I den første Tid tænkte han paa Tjep og var ikke glad ved Tanken om at møde ham, men da han virkelig en Dag saa et Glimt af Tjep, gjorde det ikke videre Indtryk paa ham. Han konstaterede blot, at han ikke havde slaaet ham ihjæl den Nat i Lysthuset. Foreløbig viste han Tjep den Respekt ikke at søge de Steder, hvor han vidste, at Tjep kom. Saaledes undgik han Logihusene ved at sove i et ubenyttet Cykleskur, som tilhørte Forretningen. Fra Lageret stjal han en langstrakt Pakkasse og Dynger af Træuld, som er godt og varmt at ligge i. Om Aftenen sneg han sig ind og om Morgenen sneg han sig ud, men en Dag fik Prokuristen Nys om hans natlige Tilflugtssted og satte Hængelaas for. Det var Prokuristen imod som en Uregelmæssighed. Forresten var samme Prokurist en meget human Mand. I Stedet for at skælde Ru ud for

hans Luskeri, lejede han ved Hjælp af Bydrengen et Værelse til Ru, som han betalte, saalænge Ru havde noget med Forretningen at gøre. Dermed var Rus borgerlige Kvalifikationer atter i Orden.

I over en Maaned var Ru knyttet til dette Firma, og i den Tid vænte han sig til at være tøjret daglig til en Virksomhed. Ganske naturlig som Følge af en indre Nødvendighed gled han ind i det borgerlige Liv med dets fastsatte Tider. Tilstanden var ikke kunstig som i Kulkælderperioden, ikke fremkaldt af et velmenende Menneskes energitunge Tryk. For ikke at falde tilbage paa Tjep, som han omsider i et hedt Øjeblik havde erkendt som sin Dødsfjende, var han nødt til at arbejde.

Den Løn, Ru modtog, var ikke svimlende, men Vagabondlivet havde lært ham billig Levemaade, saa der blev noget tilovers endda. Mangen Middag bestod af nogle røgede Sild, Paalægsrester af forskellig Art og lidt Brød. Naturligvis undte han sig en Snaps til Maden, men Flasken var ikke Maaltidets Point. Det varede derfor heller ikke længe, inden han kunde erstatte sine Pjalter med et billigt Sæt Tøj fra en Marskandiser. Prokuristen følte sig sympatisk stemt af hans Bestræbelser mod det polerte og hjalp ham med forskellige aflagte Beklæd-

ningsgenstande. „De ender Gud straffe mig med Skilning og høj Hat," sagde han. „Det skulde ikke undre mig." Ru optog Ordene alvorligt og tænkte tit paa dem.

Engang kom han i Nærheden af Kvarteret, hvor Karen boede. Da han fandt, at han saa helt net ud, vovede han sig ned ad den velbekendte Gade. Han spejdede langt frem for i Tide at opdage en høj fast Kvinde og tage Flugten, men han fik uantastet Lov at passere Gaden. Han var meget nervøs, og han gjorde ikke Forsøget mere end en Gang. Den følgende Uge ligefrem kneb han paa Kosten. Det var hans faste Forsæt at prøve paa at formilde Karen ved at betale hende den laante Sum tilbage. Da han efter en Uges Spægelse fandt, at det ikke gik stærkt nok med Indsamlingen, sagde han en Aften Farvel til Prokuristen og gik næste Morgen ud for at faa fat i reelt vellønnet Arbejde.

En Mand, han tilfældig havde truffet paa Gaden og havde faaet sig en Passiar med, havde sagt, at der var Arbejde nok at faa paa Værftet, og derhen agtede han sig da i den tidlige Morgenstund. Nede i Havnen var der meget tyst, der gik som et Suk gennem Luften, naar et Bølgeslag svuppede mod Bolværkets nederste Tværbjælke. Som eneste Mand

stod han og ventede paa Dampbaaden, der skulde færge ham over til Værftet. Ved Anløbsstedet laa blot en gammel Baad, hvis kædesikrede Aares brede Blade vuggede i Vandskorpen med lade Finnebevægelser. Ru kiggede ud over Havneløbet efter Baaden. Gennem en fin blaahvid Dis saa han Beddingernes sorte Kaos. Der rejste sig ingen Forestillinger i ham vedrørende Virksomheden derude. Naturligvis var han spændt paa, om han fik Arbejde eller ej, men Arten var ham ligegyldig. Det gjaldt blot om at tjene Penge, det var det hele.

Han fik Arbejde. Det var noget andet end at gaa med Plakat, det, han fik i Hænderne, havde Vægt. Han hørte til et Firemandshold, hvis Bestilling var at slæbe store rektangulære, tommetykke Jærnplader hen til en Maskine, der syede Knaphuller i dem, som man sagde, det vil sige frembragte Nittehuller. En Plade blev anbragt i Maskinens Gab, ganske sindigt strammede Maskinen sine Tyggemuskler og trykkede en stump Stødtand gennem Pladen. Et lille cirkelrundt Jærnlod trillede ned paa Jorden, hvor der laa Dynger af samme Slags. Det gik saa nemt for Maskinen, som var det Konfetti, den frembragte. Ru gled ind i samme stille, mekaniske Tempo. I Takt med sine

tre Kammerater greb han Jærnpladerne, løftede og bar dem, holdt dem hen under Maskinen og hjalp med til at indstille Pladen efter Stødtanden. Det var et sløvende, glædesløst Arbejde, og det tog paa Kræfterne. Efter Fyraften var han dødstræt, og mens de andre kunde gaa hjem og lade sig opvarte af Konen, havde han endda sin egen Husholdning at tage sig af. Han var tit ked af det hele, men han holdt ud, for det kunde jo ikke være anderledes. Og lidt efter lidt hærdedes han sjælelig og legemlig og fandt, at der var Rimelighed i Tilstandene, som de var. Hver Lørdag lagde han Penge tilside, og han omfattede den voksende Sum med Ømhed. Snart havde han det Beløb sammensparet, som Karen havde forstrakt ham med. Han kunde, hvad Dag han vilde, gaa op til Karen og ordne deres Mellemværende og se hende lige i Øjnene. Men der var noget, der bragte ham til at tøve, noget, han ikke vidste hvad var. Kanske vilde han ikke alene retfærdiggøre sig i Karens Øjne, men tillige blænde hende. I hvert Fald sparede han videre og lod sin Indtræden i det lille Værelse under Taget staa i Bevidstheden som et fjærnt Fremtidsbillede.

En Dag, da Ru gik og arbejdede ved sin Maskine, kom der et Par unge Mennesker gaaende, som in-

teresseret betragtede alting. Polytekniske Studenter var det ikke, de havde ikke denne rolige Saglighed. Snarere kunde det tage sig ud som et Par Kunstnere. Rub og Stub aad de med deres Blik, om det saa var Kulbunkerne. Naturligvis havde de Tid tilovers til Hulmaskinen. De faldt i latterlig Beundring over den Lethed, hvormed den arbejdede. At en lille Jærntold, som Maskinen nylig havde stødt ud af en Plade, var varm at føle paa, meddelte de hinanden. De vejede den i Haanden og sagde, at den var vægtig, hvorpaa de ligegyldigt strittede den væk. De havde i det hele taget en ilfærdig nærgaaende Maade at være paa, som irriterede Ru. Da de var færdig med Maskinen, besaa de Mandskabet.

Pludselig hørte Ru den ene sige til den anden noget, som han syntes var møntet paa ham.

„Se,“ blev der sagt. „Der har jeg Modellen til det Billede, der skal hedde Slid. Han er brillant. Ansigtet hvad. Ellers har det været lutter kedelige, velnærede og i Grunden ret tilfredse Ansigter, vi har set herude. Men ham der kan jeg bruge. Se de modfaldne Linjer om Munden, de hule Kinder. Maaske er det ikke Arbejde, der har mærket ham, men Arbejdet. Han har sikkert gaaet ledig i lange Tider.“

Ru saa fortørnet hen paa dem, og de tog Øjnene

til sig. Ru saa efter dem, til de forsvandt ind under Bunden paa en Damper, der stod halvfærdig paa Beddingen nærved.

Da Fabriksfløjten peb til Middag, og Ru forlod Arbejdet og blandede sig i Strømmen, der kom fra Beddingene og Smedjerne og Dokken, saa han de to unge Mænd staa henne ved Maskinhuset og lede med Øjnene. Han følte, at de var ude efter ham og lod sig derfor ikke drive med Strømmen forbi dem, men drejede ned ad en Gang mellem Bølgeblikskure. Det hjalp altsammen ikke, han hørte hastige Skridt efter sig og deres Stemmer. Mens han gik videre som ingenting, spøgede i et Nu en fortidig Rædsel i ham. Var det to Opdagere, han havde i Hælene. Sludder, hvad havde han gjort? I det samme slog en Haand i hans Skulder, ikke nogen Politihaand, men en lind, venskabelig Haand.

„Maa jeg ikke tale med Dem et Øjeblik," sagde en med paagaaende Øjne under en nedkrammet Fløjelshat. „Jeg er Maler og vilde gærne male Dem. Kunde jeg ikke komme hjem til Dem nogle Aftner i denne Uge, De skal naturligvis ikke gøre det for ingenting."

Det jog gennem Ru, at her var Penge at tjene. Han løj noget om, at han havde et vellønnet Ekstra-

arbejde, som han saa maatte forsømme, og fik Prisen fastsat saa højt som mulig. Hver Aften den følgende Uge kom Maleren og sad og tegnede med Kul under den tændte Hængelampe i Rus lille Kammer. Naar Maleren gik, laa der en Krone, det var kære Penge for Ru. Den første Gang havde Ru modtaget Maleren renvasket og i Flip, men han maatte pænt tage Flippen af og sværte sig til, i Arbejdstøjet skulde han tegnes, det var saa ligetil, som det kunde være. Der blev ikke talt meget, men alligevel savnede Ru Maleren, da han ikke kom mere. Og navnlig savnede han den lille nemme Krone. Det var ham en Fryd at dryppe den ned i Sparekassen. Han kom hurtigere frem mod det Maal, som han ikke rigtig vidste hvad var. For at erstatte disse Penge, der kom af sig selv ligesom Renter i en Bank, søgte han og fik en Ekstrabestilling som Gaardmand. Tidlig og silde var han paa Færde og arbejdede. Saaledes gik Vinteren.

IX

En Søndag Eftermiddag i Maj stod Rudolf velpudset neden for sin Gadedør og overvejede, hvor han skulde gaa hen, mens Værtinden gjorde hans Værelse i Stand. Solen stod brændende hvid over den tomme, stille Gade med de graa udtryksløse Facader. Det var pludselig bleven Sommer, kunde det synes. Vinterens faste Skyhvælv var endelig sprængt. Rudolf stod og kunde ikke beslutte sig, hans Fantasi var dræbt, der var intet, der lokkede. Det skulde da være at sætte sig over i Beværtningen paa den anden Side Gaden, gennem hvis aabentstaaende Dør man ind imellem Fonografspil kunde høre Smæld af Billardkugler. Det vilde være saa rart nemt, men det kostede Penge. Rudolf gik ned ad Gaden, og før han vidste af det, var han paa Vej mod Udkanten.

I Forstaden mødte han en ung Pige, som han

syntes, at han skulde kende, og som saa vedholdende paa ham. Hun var dristigt klædt, og der var ingen Helhed i Stadsen. Pludselig gik det op for Rudolf, at det var hende, han engang i Efteraaret, mens han var Kulkarl, havde tiltalt og fulgt hjem. Han hilste, og som paa et Signal kom hun hen til ham.

„Da',“ sagde hun og rakte ham en Haand, hvis Svedighed han mærkede gennem Traadhandsken. „Det er længe siden, man har set Dem. Hvorfor kom De ikke den Gang. Har De været syg?“

„Saadan noget i den Retning,“ svarede Rudolf og saa paa hende. Han syntes, at hun var køn. Hun havde saadant et mildt, uvederhæftigt Blik. Og hendes Haandtryk var af en vis hjærtelig Flygtighed. Hun var Kvinden fuldt ud for ham.

„Skal De nogen Steder hen,“ spurgte han. „Ellers kunde vi maaske gaa en Tur sammen.“

Han bad saa indtrængende. En hel Vinter havde han spærret sig inde i en Skal af Tavshed. Han havde ligget som en Musling paa Havets Bund. Nu vilde han godvilligt aabne Skallen og lade sig spise.

„Saa skal De se at finde paa noget,“ sagde hun livligt. „Hvor skal vi gaa hen. Nej ikke ned ad den Gade. Der bor nogen, jeg kender, og det er da ikke

værd, at de straks faar noget at tale om. Kunde det ikke være morsomt at gaa ud til Søkro. Der er Fest i Haven, og jeg er saadan i Gaa-Humør. Hvad er det, De gaar og spekulerer paa? De skal sige det."

„Jeg tænker paa, at det er en lang Vej."

„Aa, det er jo ikke sandt. Jeg kan se det paa Dem. De lyver ligesom en Kvinde, fy."

„Lyver alle Kvinder da?"

„Alle Kvinder lyver."

„De ogsaa?"

„Jeg er den værste af dem allesammen."

Hun lo frit og dementerende.

Rudolf gik ved Siden af den trippende Ketty med tunge Alvorsskridt. Han var klædt i et tykt Vintersæt og følte sig over al Maade varm. Men uden for Byen viftede Vinden. Den pillede ved Folderne i de mange Flag over Kolonihaverne. Den strøg med nervøse Hænder henover det unge Græs, der var lyst som et Barns Haar. Den bragte Fandens Mælkebøttens gule Svovlsol til at rotere paa dens Plads ved Grøftekanten. Der gik et lykkeligt Gys gennem Rudolf.

„Tænk, jeg kan ikke huske Deres Navn," brød det ud af ham.

„Sikken en Ulykke. Gæt engang. Det er noget

med K. Kristine, De maa jo være varm. Karen, heller ikke. Nej, nej, nej .... Ketty, ja, naturligvis."

De gik lidt.

„Jeg kender forresten en Kvinde, som ikke lyver," sagde Rudolf.

„Saa er hun grim," paastod Ketty.

„Det er en flot Kvinde," sagde Rudolf fornærmet.

„Saa er hun dum."

„Nej, det er hun ikke."

„Ja ja, saa er hun mere af et Mandfolk, end hun har Lov at være."

Rudolf lo grumt.

De gik ad en lang uendelig Allé, som førte ret ud af Byen op over et Bakkedrag, hvorfra Byen saas som en graa Hvepserede i Lavningen. Her drejede de ad en Bivej ned mod en gammel Landsby, hvis møre Huse grupperede sig om Gadekæret, der lignede et gammelt irret Metalspejl. Omme paa den modsatte Side af Landsbyen laa Søkroen. Dens Have skiltede med Tivoli, og der forefandtes da ogsaa en brøstfældig Kastegynge samt en Skydebane med en Trommeslager, som skulde rammes i Maven for at slaa Generalmarschen. Inde under en Gruppe tætte Kastanjer stod lange Borde og Bænke. Haven var vildtvoksende, men stærkt be-

søgt af Arbejderfamilier Søndag Eftermiddag. Ene ved et Bord til en tyve tredive Mennesker sad Rudolf og Ketty og drak Kaffe. Derefter drev de ned mod Mosen, som engang havde været en stor Sø.

Det er unødvendigt at skildre deres Omstrejfen, de gled gennem den lyse Foraarsdag. Mosen med sit gule, bølgende Rige af Siv havde mange hemmelige Veje mellem de smaa Vandhuller, der laa som blaa Stænk over den. De trængte ind i Mosens Indre og blev borte for Omverdenen en hel Eftermiddag. De kunde været bleven borte for Tid og Evighed, og ingen vilde have savnet dem. Af og til trængte legende Børns Jubelraab ind til dem, hvor de laa i en lun Rede med Sivmure tæt omkring sig. De havde den lille grønne Holm mellem Vandhuller, i hvilke usynlige Vildænder plaskede, for sig selv, den var saa godt som deres Ejendom, ti ingen havde været der, der var ingen banet Vej mellem Sivene, før de kom. Græsset var lyst og fint, og der laa som et Solstrejf af Fandens Mælkebøtter over det. Det stemte Rudolf hjemligt at se denne Blomst, der havde vokset paa saa mange af hans Veje. Den lignede en Guldkrone midt i en Vagt af bredbladede Vildmandsspyd med hvasse Modhager. Nogle af Blomsterne var allerede gaaet i Frø og stod som

disede Maaner, andre var endnu længere henne i Alderen og havde spredt Frøene omkring sig, de lignede nøgne Flagstænger med en hvid Knap øverst. Ketty plukkede en Mængde Blomster og lavede en Kæde af de hule, vædskende Stængler, som hun lænkede Rudolfs Hænder med. Han sagde, at han saa gærne vilde stryge hendes bløde Kind, men nu kunde han ikke, han vred sig i Lænkerne, de var alt for stærke. Da løste Ketty dem ædelmodigt med sin lille Finger. Ketty var altid og over al Maade ædelmodig. Hendes Sind kendte ikke til langtrukken Stridighed. Hun saa paa ham med et Blik, der sagde: Du skal have mig, for jeg kan se, at du holder saa meget af mig.

Sent i Eftermiddagens blaa Skygger gik de op til Kroen for at faa noget at spise. Rudolf havde hende under Armen og holdt fast paa hende, som var han bange for, at hun skulde flygte. I hans Sind var der en smærtelig Konflikt mellem Trangen til at vise sig mere eller mindre generøs. Ketty havde sagt, at hun var meget sulten, og han vilde saa gærne se hendes Øjne lyse over en bedre Middag. Han havde en grundig Lyst til at animere, blot det ikke kostede af de sure Penge. Hans fremkultiverede Gnieragtighed laa og gnavede som en Lænke-

hund, der er misfornøjet med Fremmedbesøg. Men den fik gnave, to Retter og Kaffe skulde der være Raad til.

Midt i Krohaven, der paa dette Tidspunkt var overfyldt af Arbejderfamilier, fik de Øje paa et lille tætbladet Lysthus beregnet for to, i hvis grønne Mørke de kunde sidde rart ugenert. Ketty sprang i Forvejen, angst for at nogen af de indstrømmende Mennesker pludselig skulde sætte sig i Besiddelse af det, og forpustet satte hun sig paa den lave, magelige Tremmebænk og strakte de pæne Lakskо frem. Da hun hørte Rudolfs Bestemmelse angaaende en solid Middag, blev hun henrykt og lænede sig under hele Maaltidet ind til ham. Ved Kaffen blev Rudolf imidlertid knap og sky. Han reagerede pludselig mod Dagens overmaade Velvære. Ketty trængte ind paa ham og fik endelig pumpet ud af ham:

„Jeg kom i Tanke om en sørgelig Tid for længe siden. Du ved ikke, hvor jeg har haft det ondt. Jeg har forresten heller ikke vidst det selv, før jeg sidder her med dig. Naar Livet farer haardt frem imod en, saa bliver man haard, og selv om man saa er ulykkelig, saa vil man ikke være ved det. Og kommer man saa i bedre Kaar, saa gaar det i Glem-

sel, eller ogsaa faar man bare noget at vide om det en enkelt Gang saadan i en Slags Opstød."

Han tav, og Ketty tog Hatten af ham og strøg ham medfølende gennem Haaret.

„Var det en Kvinde, du?" spurgte hun og lagde Hovedet paa skraa.

„Nej, ork nej, det kunde da ikke være saa slemt."

En Tanke slog ned i Ketty, og hun trykkede ham hæftigt ind til sig, idet hun hviskede:

„Du har da ikke været i Politiets Klør?"

„Jeg havde nær sagt, at det var meget værre."

„Værre kan det ikke være," sagde Ketty og rystede energisk paa Hovedet. „Jeg har en Broder, som kom galt afsted .... Naa, det var ikke det, vi skulde tale om. Hvad var der da i Vejen med den Tid, som var saa mørk?"

„Aa, jeg var bare ved at krepere af Sult. Kan du tænke dig et Skur, som Rotterne borer i tidlig og silde, og som hvert Øjeblik kan falde om, saadan et Skur var jeg. Jeg havde ikke engang saa megen Energi, at jeg kunde strække Haanden frem og tigge end sige da at anvende Haanden til at stjæle. Jeg var fuldstændig afhængig af en Kammerat. Hvis han ikke skaffede Mad, saa sultede jeg, og skaffede han ikke Logi, saa maatte jeg bo under

aaben Himmel. Jeg maatte være glad til, om jeg maatte opholde mig i Nærheden af ham. Han bestilte ikke andet end at sparke mig. Der er ikke noget frygteligere til end at være afhængig af et Menneske i den Grad. Og Mennesket her var tilmed en Djævel. Han hed Tjep."

„Tjep," udbrød Ketty leende, „det var da et sjov Navn. Saadan kan han da ikke være døbt. Naa, hvorledes slap du saa fra ham. Eller gik han maaske fra dig."

„Nej, det gjorde han ikke. Han havde Brug for saadan en Slave som mig, han kunde ikke lide at være ene. Det er forresten ogsaa forfærdelig, naar man ikke tager sig noget for og den ene Dag er ligesom den anden. I to Aar var vi sammen næsten bestandig. Jeg havde før den Tid altid arbejdet, ganske vist saa lidt som muligt, men dog klaret for mig. Nu gled jeg ganske jævnt over i fuldstændigt Driveri. Tjep sørgede for mig. Den jævne Overgang er netop den farligste, naar man endelig engang faar en Følelse af, at der er noget forkert fat med en, saa ved man ikke, hvor Fejlen ligger. Saa var det, jeg tilfældigvis mødte en Kvinde, som viste mig, hvor Fejlen laa. Jeg maatte arbejde. Det var forresten Tjep, som gav mig det sidste Skub over i

Arbejdet, for han tog sig ikke ivare, men behandlede mig som en Hund. Saadan gaar det saa mange, de tror, de er lidt ude at svømme, og saa pludselig er de ved at drukne. Saa maa man være glad til, at man er bleven gjort opmærksom paa Faren i Tide."

Rudolf blev ved at snakke, det gjorde saa godt. De sidste Aars Hændelser havde hobet sig op i ham, og han havde ikke haft nogen at tale med dem om. Overfor Karen kunde han ikke have tænkt sig at omtale sin Vagabondtilværelse. Der var heller ingen Stemning ved hende, som kunde udløse. Hun vilde bare med Forargelse have sagt, at det var frygteligt. Ketty forstod ham eller dømte ham i alt Fald ikke. Desuden kom de ved, at han betroede sig til hende længere ind paa hinanden, syntes han. Og Rudolf havde i dette forelskede Øjeblik intet imod at tilføje deres flygtige Forhold nogle Holdepunkter. Han var i den Alder, da de fleste Mænd længes efter fast Bund under Fødderne.

„Jeg har en Frygt i mig," sagde han tilslut, „og jeg ved næsten, hvor den sidder, saa massiv er den, her i Mellemgulvet. Jeg frygter for paany at komme i Nød og blive forstødt. Det gælder om at sikre sig mod Fattigdommen. Derfor har jeg samlet mig en lille Sum, men ikke nær nok endnu. Kun lige mod

den nærmeste mest overhængende Fare. Det er en Forbrydelse ikke at spare, en Forbrydelse mod en selv. Hver Øre, man sparer, har sin store Betydning. Saaledes har jeg aldrig før tænkt, derfor har jeg heller ikke haft noget."

Da han tav, sagde Ketty alvorligt og eftertænksomt:

„Man kan ikke se paa dig, at du har Penge paa Rente. Du ligner ikke den fine Herre, jeg har kendt."

„Jeg er heller ingen fin Herre," svarede Rudolf skarpt, „jeg er en fornuftig Mand."

Ketty saa paa ham med et Blik, der var fuldt af Fugtighed og Sol og Glimt af forjættende Regnbuer. Derpaa greb hun den forniklede Kaffekande, der var bulet og gulslidt i Kanterne, og skænkede ham en sidste Kop Kaffe. Da han vilde betale, var det ikke til at faa Hold i Opvarteren, der for rundt med en halv Snes Bestillinger i Hovedet. Ketty, der havde trukket Handskerne paa og var klar til at bryde op, rejste sig pludselig og gik med langsomme, vuggende Skridt henad Grusgangen. Det for gennem Rudolf: Nu har hun faaet mig til at spendere, nu render hun sin Vej. Men henne ved Udgangsdøren vendte hun sig om og saa sorgløs i Vej-

ret, som om en pippende Fugl i Løvet over hende havde paakaldt hendes Opmærksomhed, og Rudolf syntes, at hun trak Nakken tilbage og gav tilkende, at han skulde komme. Der gik et Stød af Forstaaelse igennem ham, han blev hed af Begærlighed og saa sig om med urolige Øjne. Den tykke Opvarter vimsede rundt langt borte, og der var mange Mennesker i Gangen, som gik fra og til Barnevogne, der ikke kunde være i Lysthusene. Det var den letteste Sag af Verden at smutte sin Vej og dog saa svært. Han tøvede endnu, men noget, der lignede Spillelidenskab, kom over ham, han stod op i et Sæt og skyndte sig med bøjet Hovede hen til Udgangen, hvor Ketty modtog ham med et sagte: Torsk! De skyndte sig bort fra Kroen, ned gennem Landsbyen med Gadekæret, og hele Vejen gentog Rudolf febrilsk: Det lykkedes, det lykkedes. Paa den anden Side Landsbyen sagtnede Ketty Farten, og Rudolf gjorde for Skams Skyld det samme, men han vendte uafladelig Hovedet for at se, om der var nogen Forfølgere.

„Jeg er ligeglad,“ erklærede Ketty. „Jeg har aldrig haft en bedre Samvittighed. Vi kaldte tre Gange paa Kellneren, og han kom ikke. Saa lagde vi Pen-

gene paa Bakken og gik. Er de taget efter vor Bortgang, saa maa det være Kroens Sag."

„Det er egentlig hendes Skyld," tænkte Rudolf, „hun fristede mig." Men højt slog han over i samme Plattenslagertone som hun. De lo sammen, og han greb hendes Haand og gik med den. De havde aldrig været hinanden nærmere end nu.

„Lad os tygge Drøv paa den Nydelse," sagde Ketty leende, „det vil sige, vi gaar i Tivoli for de samme Penge. Vi kan saa rart komme, til Festen begynder."

Det havde nu ikke været Rudolfs Mening, Pengene skulde have været sparet, men undslaa sig kunde han ikke. Han havde givet sig i Kettys Vold, og indtil videre blev det saa nogenlunde, som hun vilde have det.

Forresten slap deres Bekendtskab hurtigt op.

De tre følgende Aftner kom hun op til ham i hans Logi og blev hos ham, men den fjerde ventede han hende forgæves. Mens han urolig drev om paa Gulvet og fandt Værelset og hele Verden triviel, puslede han med sine Sager for at bringe Tankerne ind paa de vante Baner. Blandt andet rydede han op i sit Klædeskab, og herunder flyttede han Sparebøssen fra det ene Hjørne til det andet. Han havde

allerede sat den, da han pludselig kom i Tanker om, at den havde været saa forunderlig let. Vejede en Snes Kroner i Sølv virkelig ikke mere. Han rystede den frem og tilbage nogle Gange, men der hørtes kun en mat, en foruroligende mat Lyd. Med svedig Haand tog han en Papstrimmel fra Bunden af Skabet og stak den ind i Sparebøssens Revne. Han vendte Bunden i Vejret paa Sparebøssen, men i Stedet for de Kronestykker, der skulde glide ned ad den skraa Papstrimmel, kom der lutter Blyknapper. Ikke en eneste Sølvmønt var levnet. Hans første Tanke var, at Ketty havde ventet ham paa Værelset i Gaar og havde været saa underlig befippet, da han kom. Hans anden Tanke gjaldt Sparekassebogen. Men den laa heldigvis, hvor den skulde, enten hun nu ikke havde kunnet finde den eller havde været bange for ikke at kende alle hans Fornavne. Naturligvis var han lynende vred og tænkte paa Hævn. Han skulde pudse Politiet paa den Tyvetøs. Ved nærmere Eftertanke opgav han dog denne Beslutning. Han havde en grundfæstet Rædsel for at komme Politiet for Øje. Men hvis han mødte Ketty paa Gaden, da skulde hun ikke komme til at dø i Synden, det lovede han.

Da den første Ophidselse havde lagt sig, steg en

beskæmmende Erindring op i ham og afsvalede ham helt. Havde han ikke selv bedraget en Kellner den Søndag i Kroen. Det skulde blive anderledes. Han vilde være hæderlig. Kellneren skulde faa sit franarede Beløb. Alle Mennesker, han var i Gæld til, skulde faa deres Tilgodehavende. Han vilde kunne sige Tyv og Bedrager om en Tyv og Bedrager uden at blues.

Der var nu for det første Karen. Aa, den stærke, solide, gode Karen, som han saa længe havde glemt. Han havde foregivet at samle Penge sammen til hende. Løgn og Sludder. Hans Hjærte var forhærdet, han undte kun sig selv. Ogsaa det skulde blive anderledes. Hun skulde ikke alene have Pengene, men Renter paa Pengene og Tilliden. Der var da ogsaa en Smule Følelse tilbage i hans forhutlede Sjæl.

X

„De kan nok forstaa, at i den Tilstand, De var i sidst, kunde jeg ikke have noget med Dem at gøre," sagde Karen.

„Det siger jeg heller ikke noget til," svarede Rudolf. „Bare det nu maatte være glemt. Jeg er et helt andet Menneske nu."

„De er ikke til at kende igen."

„Det er nok muligt, for det er skam sommetider, at jeg ikke kender mig selv. Vi er ligesom Jærnet, naar vi forsømmer os selv, saa ruster vi, men vi kan da Gud være lovet smæltes om."

„De vil nok have en Taar Kaffe. Og vil De ikke sætte Dem om i Sofaen — ligesom i gamle Dage."

Det var en Søndag Formiddag. Sollyset stod skraat ind i Værelset. Henne i Vinduet stod alle disse tykhudede, saftrige Planter, som Karen yndede, forskellige Slags Isblomster og Kaktus, ikke

prangende kønne, men gode for Saar. Karen selv gik omkring saa dagligdags og dulmende, hun var klædt pænt paa, fordi det var Søndag, og hun var aabenbart ikke ked af Besøget. De havde ikke haft nogen Vanskelighed ved at komme til Forstaaelse. Rudolf havde frimodig stukket hende Haanden og sagt, at han kom for at betale. Der var en Sikkerhed over Rudolf, der afvæbnede og behagede hende. Instinktmæssig havde hun en Fornemmelse af, at her kom Manden.

Ved Kaffen, da de sad tæt overfor hinanden, blev Samtalen mindre levende. Rudolf fortalte om Værftet og sit Arbejde i det hele taget. Pludselig fik han Fornemmelse af Tryk og søgte at ophæve det paa sin enfoldige Maade. Han rodede i sin Lomme og fandt Pengene frem. Karen modtog roligt Sedlerne, som hun foldede sammen og lagde i Presse under Sukkerskaalen.

„Jeg har forresten noget at bede Dem om,“ sagde Rudolf forlegent. „Der hvor jeg bor, er der i den sidste Tid stjaalet saa meget. Tyvene er slemme efter Gasautomaterne, men de kan ogsaa lide almindelige Sparebøsser. I forrige Uge stjal de saamænd en Snes Kroner fra mig. Det er et rent Under, at de lod Sparekassebogen ligge. Nu var det, at jeg

vilde spørge Dem, om De ikke kunde opbevare den for mig! De er jo hjemme hele Dagen igennem."

Karen fik Bogen, hun bladede i den, men undsaa sig for at se den efter. Han viste hende Tillid, og det glædede hende, men hun forstod ogsaa nok en halvkvædet Vise. Da Rudolf rejste sig for at gaa, inviterede hun ham til Middag, og han blev gærne. Visitten trak ud til Aftensmaden og Teen. Og engang i Mørkningen sagde han:

„Det er din Skyld det hele .... at jeg er bleven reddet. Før jeg traf dig, havde jeg en vældig Slagside, der skulde ikke stort Stød til at vende Bunden i Vejret paa mig. Men du har afballanceret mig, og nu er der ingen Fare. Du har afballanceret et Menneske, jeg har bare engang afballanceret et Dampskib."

Der kom nogle Uger, i hvilke Rudolfs Sind blev ungt og elastisk, der var Morgensol over ham. Hans Sind var ikke længere bundfrosset under en haard Lovs Kulde. Hans Øjne stirrede ikke mere glansløst paa hver Dags Arbejde, de saa ud over en Evighed af Dage, i hvilke der blev Tid til alt. Det fik derfor ingen Magt over ham, at han en Dag stod uden Arbejde. En sløj Tid hærgede Skibsbyggeriet, mange Beddinger stod tomme, der var kun Brug for den

halve Arbejdsstyrke. Da Værftets Porte slog i efter ham, traskede han bort ikke med en sløv Fortrøstning til, at det gik sgu nok, nej han tumlede med velfunderede Planer, og Handlemodet laa i ham som en hedende Uro. Egentlig paa høje Tid, at han kom bort fra dette opslidende, forholdsvis daarligt betalte Arbejde og ind i et Erhverv, der bare kræede et udspekuleret Greb for at give Penge fra sig som en Vandpost giver Vand. Til Karen fortalte han, at nogle Maskinreparationer paa Værftet havde foranlediget en kortvarig Arbejdsstandsning. Det lød meget sandsynligt. Men den Dag, da han kom og forlangte Sparekassebogen for at hæve nogle Hundrede Kroner, saa hun mistroisk paa ham. Meget tillidsindgydende var han heller ikke, som han stod der og forlangte, at hun skulde tro paa ham uden et Muks Forklaring vedrørende Beløbets Anvendelse. Det skulde være en Overraskelse, sagde han med et halvforlegent Smil. Ja, Gud hjælpe for Overraskelse, han sikkert vilde berede hende.

„Jeg tror ikke, det er værd, at du faar Bogen,“ sagde hun.

„Vil du komme her med den,“ udbrød han.

Da han havde faaet Bogen, sagde han brysk, at hun havde at stille der og der den næste Dags Aften.

Saa gik han. Men knap havde han lukket Døren, før han atter stak Hovedet ind og sagde i en bedende Tone:

„Nar mig nu ikke. Det er virkelig en Overraskelse.“

I god Tid stod Karen den følgende Aften paa det Sted, hvor Rudolf havde sat hende Stævne. Det var i Forstadens Hovedgade, der hvor den krydses af Aaen. Bebyggelsen her er uregelmæssig med ukrudtslagne Tomter rundt om mellem tætbefolkede Kaserner. Ud efter ligger store komplette Kvarterer, hvorfra der gaaer en stærk Trafik indefter. Tæt op ad Aaen ligger den lille øde Jærnbanestation og venter fra Søndag til Søndag paa Skovgæster.

Karen gik frem og tilbage og saa sig om efter den Overraskelse, som Rudolf havde lovet hende. Ærlig talt ventede hun nærmest at se ham komme dinglende ud af Beværtningen et Stykke henne, mere højtspændt var hendes Forventning ikke. Engang standsede hun og saa ned i Aaen, der laa blank og sagtmodig med en giftiggul Kloakgrøft langs den ene Side og langs den anden en Række gamle nysudsprungne Aspe, hvis Kroner stod som en Rusttaage i den blege Aften. Nogle Smaapiger samlede sig omkring hende for at se, om der var noget usæd-

vanligt ved Aaen. En af dem klynkede og sagde, at store Søster voldelig havde taget hendes Penge, som hun skulde have købt en Isvaffel for. Hold Mund Tøs, snærede store Søster. Men Karen vendte sig om og gjorde Ret og Skel.

Atter gik Karen frem og tilbage, Minutterne skred, Lygterne blev tændt, men stod magtesløse mod den lyse Himmel. Henne over Baneterrainet hang en enkelt tændt Buelampe, der af og til blev borte bag Damptotter fra et puslende Ranger-lokomotiv. Karen tog sit Ur frem, det var fem Minutter over Tiden. Med smaa langsomme Skridt gik hun tilbage til Aaen og blev staaende med Ryggen til den og saa op og ned ad Gaden.

En lille snottet Dreng stillede sig op foran hende og vilde sige noget. Bag ved stod hans større, mere verdenserfarne Søster, som traadte til, da det mislykkedes.

„Jeg skulde sige til Damen," sagde hun, „om Damen ikke vilde komme hen til den hvide Mand."

„Den hvide Mand, hvor?" udbrød Karen forbavset.

Den lille pegede:

„Der henne i Huset."

En halv Snes Skridt tilhøjre paa en trekantet

Tomt mellem Aaen og Gaden, stod et lavt Skur med en aaben Lem, gennem hvilken man saa ind i et lampeoplyst Rum, i hvilket en hvidklædt Mand bevægede sig. Det var en Vaffelbod. Uden for Lemmen stod der en Masse Ungdom og suttede i sig af den kolde Is.

Da Karen saa hen mod Skuret, bøjede den Hvidklædte sig frem i Lemmen og tog en hvid Hue af. Det var Rudolf.

„Var det ikke festligt,“ sagde Rudolf straalende, idet hun traadte ind ad Døren. „Jeg har hele Tiden holdt Øje med dig, og jeg har saadan moret mig over det sure Udtryk i dit Ansigt. Sid ned. Her er da en Bænk i det mindste. Saa nu maa jeg hen og ekspedere igen. Det gaar hele Dagen med disse Pokkers Unger. Gud ved, hvor de faae Pengene fra. Hugger dem i Tallerkenrækken eller faar dem for ikke at tude. Naa, jeg er ligeglad.“

Rudolf skrævede med lange Skridt hen til Lemmen. Han var i Perlehumør, kunde man se, han lavede Abekattestreger med Ungerne udenfor. Imens saa Karen sig om. Rummet var bare femogtyve Kvadratalen, det var bemalet med en giftiggrøn Farve. Indboet bestod kun af Bænken, hun sad paa, den prismebehængte Petroleumslampe midt i Lof-

tet, en Kasse med raa Is og Zinkbeholdere henne i en Krog. Kassen havde et Laag, som kunde slaas ned og saaledes kunde agere Bord.

Skønt Karen havde en behagelig Fornemmelse af, at Rudolf var vokset betydeligt, var hun dog en alt for nøgtern Natur til at animeres mere end et Øjeblik. Efter en Uindviets hastige Skøn saa dette ikke ud til at være storslaaet. Her fandtes bare en Vare, saa man fik en Fornemmelse af, at det hele kunde gaa istaa, hvad Øjeblik det skulde være. Men kan hænde, at netop dette simplicerede Handelsforhold var det ideale. Hun maatte indrømme, at hun var uden Føling med Foretagendet. Selv havde hun aldrig brugt sine Penge til søde Sager, saa hun havde ondt ved at tro paa, at man kunde forlade sig paa Folks Slikmundethed. Der kunde ogsaa komme en knap Tid, eller Folk kunde faa Smag for andet, saa laa Forretningen der pladask og Pengene, man havde givet for den, var smidt ud ad Vinduet. Det var en Luksusvare, og til Luksus hæfter Ustadighed. Nej, det vilde have tiltalt hende mere, om Rudolf havde købt en Mel- og Brødforretning med rigtig mange Sække Mel og hvad der ellers hører til. Det vidste man da havde Værdi. Dette her var saa fantastisk. Men naturligvis, i Aften vilde hun ikke gøre

Rudolf ked af det med sine Betænkeligheder. Hun ønskede ham derfor smilende til Lykke, da han var færdig med at ekspedere.

Han stillede sig op foran hende med et forynget Udtryk i Ansigtet. Den hvide Kittel var alt for kort paa Ærmerne.

„Han var saadan en lille, vissen Karl, min Forgænger,“ sagde han, „med korte Forlemmer ligesom en Kanin. Han var Italiener.“

„Hvorfor solgte han Forretningen, kunde han ikke klare sig?“

„Ikke klare sig! Ork jo, magelig. Men han var saadan en mærkelig Fyr. Det er en hel Roman med ham. Der var en Artisttrup paa Gennemrejse her, og den vilde han med Djævlens Vold og Magt med. Jeg fik Forretningen omtrent paa de Vilkaar, jeg selv fastsatte.“

Derefter fortalte Rudolf løst og fast om denne Italiener, der lod til at have beskæftiget ham meget. Han var kommen til Danmark paa en meget mærkelig Maade. En Rigmand i Milano skulde engang for tre Aar siden have udsat en stor Præmie for den, der til Fods under Iagttagelse af ganske bestemte Regler kunde tegne en Cirkel over Evropa. Italieneren havde tilbagelagt hele den østlige Del af Ru-

ten, men nordpaa i Sverrig mødte han sin Skæbne. Han blev holdt tilbage af en Kvinde, som alligevel sluttelig svigtede ham. Tid gik tabt, han kunde ikke gøre sig Haab om at komme i Betragtning. Saa lavede han denne Isvaffelforretning her i Byen, han var den første.

Klokken var imidlertid bleven hen ad ti, der var ingen Kunder mere, den kølige Aftenluft stod ind, Rudolf lukkede derfor Lemmen og dermed Udsalget.

„Saa er det vel bedst at komme hjem,“ sagde han, men lidt efter fortsatte han højt en hemmelig Tankegang:

„Mærkeligt var det, at han gad blive ved at flakke rundt, en Mand i hans Alder og med et sikkert Erhverv i Ryggen.“

XI

Da Dagene blev korte og kolde, lukkede Rudolf Severinsen Lemmen til sin Bod og lod Handel være Handel for det Aar. Regnen havde trommet i Dage og Nætter paa Tagpapstaget, og Blæsten havde revet i de skøre Hyldetræer foran Lemmen, og sendt en ekstra Byge ned over dem, der trods det kolde Vejrlig alligevel kunde tænke sig en Isvaffel; derfor stillede der sig efterhaanden ingen Kunder op foran Lemmen, og derfor lukkede Rudolf Severinsen og gik i Vinterhi. Dagen efter, at han havde skudt Slaa for Lemmen, gik han til Boden i god Tid af Vane og for at hente Regnskabsbogen. En besindig og udholdende Regn dryssede ned fra den jævngraa Himmel, men alligevel blev han staaende et Øjeblik foran Boden og tænkte sig om. Det havde nu været en lykkelig Sommer, den, der var gaaet. Der var ikke noget væsentlig at bide

Mærke i, men det var maaske netop derfor. Dagene var gaaet linde og let som i en Rus, ja som i en Duftrus af Hyldeblomster. Dagene havde været saa hvide, saa talrige, saa ens som Hyldeblomsternes smaa prunkløse Stjærner. Det havde været en lykkelig Sommer. Se Hyldetræernes Stammer, indtil Skulderhøjde var de glatslebne af alle de Mennesker, der havde støttet sig til dem, mens de spiste hans Varer. Naar han næste Gang lukkede Lemmen op, var de frønnede og ru, og der var gaaet en Vinter. Severinsen tog Nøglen op og lukkede sig ind. Han maatte skræve over en Sø, der havde samlet sig foran Tærsklen.

Han lod Døren staa aaben, ti der var ingen Vinduer i Boden. Da han fik fat i Regnskabsbogen, fik han mere Lyst til at gaa den igennem paa Stedet end til at gaa hjem med den. Han tændte Lampen og lukkede Døren ud til den graa Regndag. Derpaa gav han sig til at tælle op Side efter Side. Midt i en knudret Kolonne bankede det paa Døren. og en Mand i drivvaade blanke Klæder og med en Cyklekasket, der saa at sige var skyllet ned over Hovedet, viste sig paa Tærsklen. Det var Tjep. Han indledede Samtalen i en meget spag Tone.

„Jeg kom tilfældigvis forbi og saa, at Nøglen sad i Døren. Man maa vel nok hilse paa dig.“

Der havde dirret et Par Strænge i Severinsen ved Tjeps Tilsynekomst, men straks efter var han fuldkommen ligevægtig og gik hen og lukkede Regnskabsbogen med et Smæk, saa det kunde høres, at Tjep kom til Ulejlighed.

„Jeg har tidt gaaet her forbi,“ sagde Tjep og saa paa ham med et Par ømme, glippende Øjne. „Men du var altid optaget af dit kolde Klister, saa mig saa du ikke. Det er forresten længe siden, vi sidst talte sammen. Jeg har været paa Hospitalet i Mellemtiden. Et Spark i Underlivet.“

Han saa betydningsfuldt paa Severinsen, der trak Øjnene til sig.

„Her er rart lunt her,“ sagde Tjep i en friere Tone. „Man kunde udmærket bo her, bare her var en Chaiselong. Det skulde du tage og anskaffe dig.“

„Det er ganske unødvendigt,“ svarede Severinsen afvisende. „Jeg har en rar lille Toværelsers Lejlighed. Den Kultegning der paa Væggen er af min Kone.“

„Død og Pine,“ udbrød Tjep spottende. „Jeg troede, at det forestillede en kongelig Person, siden der er Guldkrone over. Men den har du maaske

klippet ud af en Reklameplakat. Der kan man se, hvor man kan tage fejl."

Severinsen greb Regnskabsbogen og bladede hidsig i den.

„Jeg har daarlig Tid til at snakke med dig," sagde han kort.

„Jeg gaar ogsaa nu," sagde Tjep myg. „Har du ikke en eller anden Kniv og skal have slebet. Jeg hjælper nemlig for Tiden en Ven, som har en Skærsliberbør, jeg er saadan en Slags Bivogn til Foretagendet."

Severinsen ønskede hurtigst muligt at blive af med ham og sagde derfor nej. Men Tjep lod sig ikke saadan affærdige. Naar han havde affyret et Emne, laa der straks et nyt i Kamret. Hans rappe Øjne for i springske Sæt rundt om, han var over al Maade agtpaagivende, hvilket virkede hæmmende paa Severinsen. Instinktet var i fineste Orden og tillod ham øjeblikkelig at ændre Opførsel.

„Hvor du har lagt dig ud," sagde Tjep, fuld af smigrende Undren. „Der er noget helt grossereragtigt over dig. Det er nu ligemeget, du har valgt den bedre Del, det er skidt at være Vagabond."

„Jamen hvorfor arbejder du ikke," udbrød Severinsen. „Vil du se disse Hænder, de er haarde som

Horn, endda jeg ikke har brugt dem til noget groft det sidste halve Aar. Jeg har arbejdet, det er det eneste, der kan hjælpe et Menneske."

„Jeg er nu ogsaa begyndt at tage mig sammen," hyklede Tjep. „I Foraar pillede jeg Bynke paa Udkantsmarkerne for en Handskemager. Jeg laa paa alle fire med Solen i Ryggen Dage igennem. Sæk efter Sæk fyldte jeg, Hænderne blev sorte af Saft, jeg tjente to Øre pr. Pund. Siden hen trak jeg Fandens Mælkebøtter op med Rod og det hele og solgte dem til Kaninavlere. Det var en ny Industri, jeg der fandt paa. Og saa hen paa Midsommeren var jeg ude med en Stenfisker, Folkene var fulde alletider. Selv jeg faldt af paa den i det lange Løb, saa du kan forstaa, at det var slemt."

„Kunde du mon ikke komme ind i et eller andet?"

„Det er det, jeg tænker paa. Jeg vil se at faa en Skærsliberbør. Bare nogen vilde hjælpe mig til nogle Penge."

Severinsen stod et Øjeblik og grundede. Han vendte Gifteringen en Omgang paa Fingeren. Saa tog han en Sølvlommekniv frem.

„Du kan tage og slibe den for mig, men pas godt paa den, det er en kostbar Kniv. Jeg fik den som Pant af en fuld Gasværksarbejder, som vilde trak-

tere en Tøs. Han sagde, han havde faaet den af Kæresten, og Tøsen grinte voldsomt."

Tjep holdt Kniven i Haanden og havde intet Hastværk med at komme afsted. Han opfandt endnu adskillige Job. Endelig sagde han:

„Jeg er her igen om ti Minutter. Vi holder her omme i Tværgaden."

Da Tjep var gaaet, satte Severinsen sig til at regne. Det lettede ham Arbejdet betydeligt at mumle Tallene, og denne ustandselige Mumlen bragte ham til at falde hen og glemme Omverdenen. Først efter en Times Forløb var det ham paafaldende, at Tjep ikke endnu var kommen tilbage. Urolig for sin Sølvkniv ilede han om i Tværgaden, men der var ingen Skærsliberbør at se. Manden, som gik Vagt foran Herreekviperingshandlerens udhængte Tøj, og som han kendte, paastod, at der ikke havde været nogen Skærsliberbør der i Gaden i mange Uger. Severinsen var altsaa taget ved Næsen. Som den gode Borger, han var bleven, tænkte han straks paa den autoriserede Hævn, men han nøjedes alligevel med den Tilfredsstillelse, det var, at kunne slette Tjep ud i total Foragt.

Inden Severinsen forlod Boden, overtænkte han Muligheden af, at Tjep brød ind. Ganske vist var

der ikke noget af Værdi at tage, men Tjep var ondsindet, han kunde være i Stand til at bryde ind alene for at molestere Kultegningen af Karen. Det var forvist hjemme fra Stuerne til Fordel for et andet og bedre Billede, men var alligevel for godt til nogen Slags spøgefuld Overlast. Severinsen rullede det sammen og tog det med sig. Til Underretning for Tjep, hvis han skulde bryde ind, kridtede Severinsen paa Væggen midt for Døren nogle Ord, der stod paa en Bjærgtop af fremhævende Kridtstreger.

Tyven Tjep, stod der med hans store, barnlige Haand.

En Dødsnat. MARIE BREGENDAHL

„„En Dødsnat" er et lille Værk, som gør sin Forfatterinde Ære. Hendes Kunst griber Læseren med fast Haand paa Bogens første Side og holder ham rolig bunden til de sidste." — *Simon Koch* i *„Social-Demokraten"*.

„Til Gengæld er det da heller ikke noget mindre end et virkeligt Mesterværk, denne ikke 200 Sider store Fortælling om „En Dødsnat". Deri skal Fremtiden nok give os Ret. Kun 12 stakkels Timer af et Jordeliv er der fortalt om her. Men det er gjort saaledes, at det maatte være et Hjærte af Sten, som ikke tages fangen af denne Fortællerkunst, der bl. a. viser, hvor højt dansk Prosadigtning — en ganske lille Del af den ganske vist — nu staar . . . . — *„Sorø Amtstidende"*.

Pris: 3 Kr.

Skovens Helte. O. C. MOLBECH

Skildringer af de nordamerikanske Indianeres Frihedskamp.

„Naar vi har læst om Pontiac og Tecumtha, saa griber vi os i at undres over, at dette ikke er Roman, at det er sand Historie, bygget paa et flittigt Studium af Kilder samlede fra mange Sider. Mens vi læste, syntes vi, at det blot var spændende Indianerroman.

Molbech har villet give et Bidrag til Forstaaelsen af Indianeren i Historien, han har tegnet for os den sande virkelige Indianer i to Billeder af Racens største og berømteste Helte. Og Læseren af hans Bog skal læse de to Afsnit Pontiac og Tecumtha *først*.

Saa vil de finde saa gribende og spændende en Læsning, at de vil være Forfatteren taknemmelige for det store Arbejde, han med sin velkendte Grundighed og Omhyggelighed har gjort." — *Palle Rosenkrantz i „Riget"*.

Pris: 3 Kr. 50 Øre.

Kringleby. HARALD TANDRUP

Fortælling fra en dansk Købstad.

„Hvis der var Retfærdighed til i Verden, skulde Harald Tandrup have det Carl Møllerske Legat. Thi hans Billeder fra „Kringleby" lyser af et godt Humør, der er ligesaa festligt som sjældent. I Modsætning til adskillige andre er Harald Tandrup gennemgaaende i Besiddelse af Takt og Smag. Og som Fortæller er han noget for sig.

„Kringleby" er i ingen Henseende tungt lastet med Dybsind. Det er mest af alt en munter Sommerroman, der byder en uskadelig Underholdning". — *„Kristeligt Dagblad"*.

Pris: 4 Kr. 50 Øre.

Det springende Punkt. KARL LARSEN

Andet Oplag.

„Karl Larsen har sin Lære, som han vil forkynde med de to Fortællinger, han her har samlet under eet Dække .... Især den første er gjort med Karl Larsens sikre, kloge og faste Kunst. Hele Forretnings- og Fornøjelsesverdenens særegne Luft slaar En i Møde fra disse Sider med de lige ypperlige Interiører fra Storbankens guldklirrende Lokale og Palmehaven ovre paa den anden Side Torvet. I dansk Skildringskunst er Karl Larsen den sikre Pennetegner." — *Johannes Jørgensen i „Nationaltidende"*.

3 Kr. Indb. 4 Kr. 25 Øre.

Familien i Danmark. POUL LEVIN

Roman.

„Det er længe siden, at der er kommen en Bog af den Art i dansk Litteratur .... Hygge er der over denne Familieroman, og den giver en behagelig Læsning." — *„Berlingske Tidende"*.

„Her foreligger virkelig det sjældne Fænomen: en god Roman .... en virkelig vellykket helstøbt Bog bygget op efter en god Plan og gennemført paa fuldt ud tilfredsstillende Maade. „Familien i Danmark" vil gøre stor Lykke og fortjener det." — *„Ribe Stiftstidende"*.

5 Kr.

LAURIDS BRUUN

Fra Bosporus til van Zantens Ø.

Indtryk fra en Rejse omkring Jorden.

„Det er en lang Rejse, og det er en omfangsrig Bog, men man trættes paa intet Punkt i Bogen ved Læsningen. Thi Laurids Bruun er en livlig og underholdende Fortæller, hvad enten han beskriver Opholdet i Jernbanekupeen og sine Rejsefællers smaa Særegenheder, eller han beskriver Folkelivet i Østens Byer og Skikkene, der hersker i hine fjerne Egne.

... Det er et stort og righoldigt Galleri af Billeder, denne Rejseskildring indeholder, en broget Vexlen af Indtryk fra hine interessante Egne og en lang Række af forskelligartede Skikkelser, der i Bogen glider forbi Læserens Blik. Og alt kommer det til at staa saa klart og lyslevende under Læsningen, at Interessen og Forstaaelsen ikke paa noget Punkt svigter." — *„Aftenposten"*.

5 Kr. 75 Øre.

Friedemanns gode Engel. LUDVIG HAMMER

„Ludvig Hammer hører til de stilfærdige Forfattere, der uden Brask og Bram gaar løs paa deres Emne. Denne sidste Skildring, „Friedemanns gode Engel“, bærer Præget af en saadan literær Bramfrihed. Den er menneskelig, hjertelig, ærlig, moralsk, religiøs, alt hvad af godt man kan nævne. . . . Alt dette er gjort med rette Streger af en Mand, man under Læsningen godt kan lide.“ — *„København“*.

„En Fortælling om et Menneske, der frelses, fordi en varmhjertet Præstefamilie — og da ikke mindst Præstens Datter — ikke vil opgive Troen paa ham. Den er fortalt med den stilfærdige Varme og den dybe Respekt for Livets gode Værdier, der udmærker Ludvig Hammers Forfatterskab.

Dette virker, hvad han end fortæller om, som en Lovsang over det gode Hjem.

Og derfor vil Hjemmene ogsaa have Glæde af at stifte Bekendtskab med denne Forfatter.“ — *„Kristeligt Dagblad“*.

„En af de gode Bøger, der bringer et forfriskende og oplivende Pust fra Livets Virkelighed, der faar Læseren til at spænde Villien og samle Kræfterne til en Indsats i Livets Kampe. Den fortæller nemlig om Næstekærlighedens opdragende og reddende Magt. — *„Vejle Amts Avis“*.

Pris: 3 Kr.

Tre Søskende. ALB. GNUDTZMANN

„Faa Dage efter Albert Gnudtzmanns Død kom hans sidste Arbejde, med Vemod og Stilhed i Følge. Underligt nok, at denne Bog slutter med Vandringen ud til det sidste Hvilested, Udgangen paa en Hverdagshistorie, men saa alvorlig og personlig i Opfattelsen og saa inderlig i Gengivelsen, at man ikke betænker sig paa at kalde „Tre Søskende“ det betydeligste af Gnudtzmanns Prosa-Arbejder. Der er baade Overlegenhed og Sjælsfinhed i den Maade, paa hvilken her er fortalt om Skibbruddet indenfor en christianshavnsk Borgerfamilies fire Vægge.

. . . Der er i det hele meget Dickens i dette Gnudtzmanns sidste Arbejde, ikke at forstaa som nogen direkte Efterligning eller Paavirkning, men noget af Dickens' Aand til at fortælle med Sympati og Forstaaelse om Menneskenes underlige Færd og mærkelige Skæbner.

Albert Gnudtzmann har med denne Bog selv sat sig det smukkeste litterære Monument.“ — *„Berlingske Tidende“*.

Pris: 3 Kr. 75 Øre.

Forårsskyer. Knud Hjortø

„„Foraarsskyer" er vidunderlig yndefuld i sin Begyndelse. Det, Knud Hjortø her fortæller om et halvvoksent Pigebarn, Birgitte, er saa let og fint som Sommerfuglestøv. Hendes kyske Uberørthed er skildret saa indtagende og graciøst, at man ser Pigebarnet lyslevende for sig. Knud Hjortø skildrer den lille Birgitte videre, fortæller, hvordan tankeløs eller ondskabsfuld Sladder aabner hendes Øjne og puster Sommerfuglestøvet af hendes Vinger. Han følger hende videre paa et Seminarium, hvor hun faar Undervisning i Gymnastik, Skildringer, der røber dyb Kærlighed og sjælden Forstaaelse af Legemsidrætten.

Alene for dette Afsnit vil Knud Hjortøs Bog blive læst i vide Kredse. Det er i digterisk Form en begejstret Hyldest til Legemets Opdragelse i den fri Idræt, den sunde Sjæl i det sunde Legeme.

Knud Hjortøs Bog er fortræffelig. Haandfast i sit Indhold, er den alligevel yndefuld, legende og let, ganske som sit smukke Navn." — *„Lolland-Falsters Folketidende"*.

Pris: 2 Kr. 75 Øre.

Drøm og Daad. Johs. Paludan-Müller

Fortælling fra Napoleonstiden.

„Paludan-Müller har givet Læseverdenen en fin, dyb og alvorlig Bog, der taler til alt det bedste i et Menneskehjerte; den kan læses baade af gamle og unge; den har alle Betingelser for at blive en af Julens mest læste Bøger, og den fortjener det i Kraft af den Lødighed, Sandhed og Troværdighed, der præger den fra først til sidst." — *„Ribe Stiftstidende"*.

„Det er en tyk, drøj Bog, fuld af Liv og Begivenheder, let skrevet, trods sin Fylde, og bygget paa et grundigt Kendskab til Napoleons-Tiden og dens Mennesker.

En saadan Roman, der udelukkende er anlagt paa at underholde, er en sjælden Fugl paa det danske Bogmarked. Man gennemlæser den med Fornøjelse og fængsles indtil det sidste af dens højromantiske Intrige, der oprulles paa det store, interessante Stykke verdenshistorisk Baggrund." — *„Socialdemokraten"*.

Pris: 5 Kr.

Udvalgte poetiske Skrifter. JOH. L. HEIBERG
Folkeudgave. 508 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr.

Dette Bind bringer et omfattende og fyldigt Udvalg af den berømte Digters bedste Arbejder, et Udvalg, der — som det vil ses af Indholdsfortegnelsen — repræsenterer alle Sider af hans poetiske Produktion.

Indhold: Elverhøj — Alferne — Syvsoverdag — Aprilsnarrene — Recensenten og Dyret — Et Eventyr i Rosenborg Have — De Uadskillelige — Nej — En Sjæl efter Døden — De Nygifte — Udvalgte Digte. — Litterære Oplysninger.

Udvalgte Fortællinger. C. A. THYREGOD
Folkeudgave. 446 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr.

„Udvalget, der er besørget af Thyregod selv inden hans Død, udgives af hans Søn, den unge Folklorist Oskar Thyregod. Der er ingen Tvivl om, at disse to Bind udvalgte Fortællinger, der har vundet sig saa mange Venner Landet over, fremdeles vil bevare Forf.'s Navn baade som Foregangsmand i vor populære Litteratur og som trofast Skildrer af jysk Natur og Folkeliv. Skildringerne af det virkelige Liv vil utvivlsomt leve længst, men de historiske Fortællinger, der i sin Tid var Almanakernes bedste Bidrag, har sikkert endnu en stor, hengiven Læsekreds." — *„Dannebrog"*.

Fra Landet. ANTON NIELSEN
7de Oplag. 326 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr.

„Da Anton Nielsen som ung Skolelærer skrev „Fra Landet", vakte denne Folkelivsskildring en saa betydelig Opsigt, at mange troede, at der bag dette formentlig paatagede Forfatternavn skjulte sig en af vore fremragende ældre Skribenter. I denne Bog skildrede han Bondens Liv med saa virkelighedstro Farver, at der blev vakt Interesse for den saakaldte Skolelærer-Literatur, for hvilken Anton Nielsen var banebrydende, i alle Samfundslag.

Mange Udgaver er der i Aarenes Løb udkommet af disse Fortællinger, men der er alligevel god Plads for den Folkeudgave, som den Gyldendalske Boghandel nu udsender." — *„Fyens Tidende"*.

Møllen. KARL GJELLERUP

Roman i fem Bøger. 2. Udgave. 352 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr.

„Endelig er der da fremkommen en Bog i Aar, som ikke blot har døgnlig Interese; Karl Gjellerups „Møllen“ er noget nær et Mesterværk, i hvert Fald vil den bære hans Navn og hans Talent ud til de sene Slægter.“ — *„Kristeligt Dagblad“.*

„Selve Tildragelserne er højst interessante, tildels mesterlig skildret. Det tør endog siges, at Kapitlerne om Mordet i Møllen og om Møllens Brand hører til de fortrinligste, vi kender af moderne dansk Romanliteratur.“ — *„Dagbladet“. Kristiania.*

„Et ejendommeligt og fængslende Arbejde. Der findes Optrin deri, som paa Grund af den Fantasi, hvormed de er opfundne, og den Kraft, hvormed de er skildrede, vil blive klassiske i dansk Literatur.“ — *„København“.*

„Et Hovedslag har Gjellerup ført og vundet i den foreliggende Bog, der paa eengang gør ham til en af vore betydeligste Romanforfattere.“ — *„Lolland - Falsters Stiftstidende“.*

„En Fortælling med glimrende Skildringer . . . . ypperlig i Komposition samt gennemsigtig og klar og levende som et Ibsensk Drama. Sligt er det nye Arbejde af Karl Gjellerup, der her atter viser sig som en af Danmarks ypperste Forfattere for Tiden.“ — *„Landsbladet“. Kristiania.*

Debet og Credit. GUSTAV FREYTAG

Roman i sex Bøger. 529 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr.

„I sit Hjemland har dette Værk opnaaet en kolossal Udbredelse; og det er ikke underligt! Baade for yngre og ældre er denne Skildring af en ung Købmand, som fra Lærling arbejder sig op til Chefsposten, helt igennem saa rig paa fine Iagttagelser, dybtgaaende Menneskeskildring og malende Interiører, at man slet ikke kan undgaa at fængsles af denne fortrinlige Fortæller . . . . Denne Bog er da ikke blot spændende og underholdende i almindelig Forstand; den er med et gammeldags Begreb en *moralsk* Bog. Og den er navnlig *en god Bog.“ — Cl. i „Børsen“.*

Putnam Weale

Aabenhjærtige Breve fra Peking.

2det Oplag. 348 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr

En af de mærkeligste Bøger, der længe er blevet udgivet herhjemme, en halv historisk, halv digtet Dagbogsskildring af Gesandtskabernes Belejring i Peking 1900.

Forfatteren, den bekendte politiske Skribent *Putnam Weale,* var selv med blandt dem, der forsvarede den lille Lejr mod Bokserne, indtil den europæiske Undsætningshær kom. Han har uden at frygte Skandalen, derfor kalder han sine Breve „aabenhjærtige", skildret disse Ugers Kampe og den paafølgende Plyndring med en nøgtern Anskuelighed, der søger sin Mage og som griber netop ved sin Paalidelighed. Den, der begynder paa denne sælsomme Bog, som i England har vakt saa stor Opsigt, vil komme til at erfare, hvad *aandeløs Optagethed* vil sige. Hans Interesse vil ikke slappes, saalænge der er et Blad at vende, og han vil føle Læsningen som en Oplevelse.

„Alt i alt en af de betydeligste Bøger, den nyere Litteratur ejer." — *Albert Gnudtzmann i „Riget"*.

„Man bør læse Putnam Weales Bog, der nu foreligger oversat i Valdemar Rørdams smukke og fejlfri danske Sprog som et document humain af allerstørste Interesse." — *Den japanske Generalkonsul, Etatsraad J. Henningsen i „Politiken"*.

„Denne Bog tør da i høj Grad anbefales til almindelig Læsning — den er saa god som ti Romaner." — *Jul. Clausen i „Berl. Tidende"*.

Ravnen.

M. Goldschmidt

Fortælling. 7de Oplag. 334 Sider. I Hellærredsbind 2 Kr.

Ravnen er en af Goldschmidts allerbedste Bøger, fængslende og underholdende og samtidig af høj litterær Værdi.

Professor *Vilh. Østergaard* siger om den i „Illustr. dansk Litteraturhistorie": „Naar Ravnen er kommen til at indtage saa høj en Plads i Goldschmidts Produktion, skyldes det ikke blot den Idé, hvorover den er bygget, og som tildels bæres af Nemesis-Tanken, men Forfatterens Fortællerkunst fremtræder her i al sin Skønhed og Styrke. Handlingen foregaar i Fyrrerne og Begyndelsen af Halvtredserne og drejer sig i Hovedtrækkene om tre Brødres Udvikling og Dygtiggørelse under deres Kamp mod uretfærdig Modstand. Af Romanens Figurer vil man fortrinsvis huske Simon Levi, der er en af de ypperligste Skikkelser, Goldschmidt har tegnet."

